

Тетяна Коноваленко

*З*акохана в життя

Вибрані поезії

Вінниця - 2015

УДК 821. 161. 2-1
ББК 84. 4УКР6-5
К-64

Коноваленко Тетяна

К-64 Сонцеликі дощі. Вибрані поезії–Вінниця: ФОП Рогальська І. О.

Нова збірка Тетяни Коноваленко – це сповідь ліричної героїні, яка всупереч усім незгодам не звертає з обраної стежки, наполегливо шукає своє місце в житті та поезії.

Тетянині вірші – надзвичайно щирі й світлі, як і вона сама. У них струменять любов, оптимізм і велика віра – у Бога, в людей, білий світ, а передусім – у себе.

Хочу висловити велику вдячність людям, що допомогли мені створити та видати цю книгу, спочатку надихаючи, даючи музі сили розгорнути крила, далі ж створюючи збірці всі необхідні умови, щоби піти до читача. Дякую видавництву «Друкарня «Діло»», яке очолює Василь Григорович Данилюк, за розуміння та підтримку (в т.ч. фінансову)! Спасибі всім тим, хто був задіяний у редагуванні книжки! Дякую Михайлу Феодосійовичу Каменюку за підтримку при компонуванні книжки! Дякую Петру Григоровичу Гордійчуку та Василю Юрійовичу Гарвасюку за сонцеликі дощі!

Спасибі моїм рідним і близьким людям, тим, завдяки кому з'являється натхнення та змога писати!

ISBN 978-617-7171-31-6

© Т. Коновленко., 2015

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Тетяна Ігорівна Коноваленко народилася у місті Вінниця 25 липня 1984 року.

Зростала у родині педагогів. Навчалася в загальноосвітній школі I-III ступенів с.Котюжани Мурованокуриловецького району Вінницької області.

З дитинства з повагою ставитись до книжок, любила поезію, все прекрасне. Вірші почала писати ще в школі. Тоді ж з'явилися перші публікації в обласній газеті «Слово педагога» та у районній – «Наше Придністров'я». В 2001 році закінчила 11 клас із золотою медаллю та вступила до Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського на філологічний факультет (тепер – інститут філології та журналістики).

У 2002 році почалися проблеми зі здоров'ям. Через хворобу Тетяна завершила навчання, отримавши диплом бакалавра.

Про Тетяну Коноваленко розповідається у статті Анатолія Мусійовича Подолинного, опублікованій в Енциклопедії Сучасної України.

Поетеса натхненно працює зі словом. Деякий час працювала в школі вчителем української мови та літератури, далі – бібліотекарем у школі с. Котюжани.

У 2007 році її вірші опублікували журнали «Жінка», «Вінницький край», побачила світ перша збірка поезій Тетяни Коноваленко під назвою «Алея життя»,

за яку в 2008 році їй присудили Подільську літературно-мистецьку премію «Кришталева вишня». Ця книга у 2009 році відзначена Заохочувальною Міжнародною літературною україно-німецькою премією імені Олесь Гончара.

У 2010 році вийшла друга збірка поезій Тетяни Коноваленко «Ніч білих квітів». Добірка віршів поетеси була опублікована у газеті «Літературна Україна», нові публікації з'явилися в журналі «Вінницький край».

У 2013 році читачі отримали третю збірку віршів Тетяни Коноваленко під назвою «Невидиме листя». За публікацію добірки «Я сама сперечаюсь зі світом...» Тетяна Коноваленко стала лауреатом Премії імені Михайла Стельмаха журналу «Вінницький край».

25 квітня 2013 року Тетяну Коноваленко прийняли до Національної спілки письменників України.

Вибрані вірші зі збірки «Невидиме листя» опубліковані у травневому випуску журналу «Вінничанка» за 2013 рік.

Написання та публікація поезій продовжуються...

В СЕРЦІ УКРАЇНИ

«Є на землі мереживо доріг,
моя ж дорога – в серці України!»: с.17., Алея жит-
тя., видавництво «Друкарня «Діло»»
Вінниця, 2007 р.

* * *

Змагаємось від рання до смерканку,
вдивившись у реалії доби,
щоб вірити і знати наостанку:
«Немає перемог без боротьби!»

Народу

На щастя, на добро, на сто віків
спрямовуймо все те, що нам дається.
Не стримує країна вояків,
коли так гулко чути поклик серця.
Не зупиняйтесь. На дорозі цій
мільйони доль прояснення чекають.
Знайдемо ми в історії своїй
усе, що до цих пір серця торкає.
Щоби пройти на хвилі перешкод,
поцілувати небо й повторити:
що би не сталося, в мене є народ,
і задля цього всім нам треба жити!

Катастрофа

Не про кохання. Ні, не про кохання...
Занадто сильно вітер знавіснів!
Писатиму про вічні потурання
у мороці сигнальних маяків.
Хто ми такі, уже ніхто не знає,
і пливемо наосліп у пітьмі,
ми, наче дика полохлива зграя –
усі разом, та все одно – самі.
Кричатиму. А море не почує.
Благатиму. А люди вже не ті...
Не вірте думці, що на нас чатує,
немов одне зосталось у житті:
змиритися і не шукати світла...
Здаватися не хочеться мені.
На небосхилі зіронька розквітла...
Невже погасне, зраджена, на дні?

До поета

Кому ж, як не Вам, описати
все те, що в народу в душі?
Яку непроказану плату
за волю беруть торгаші?
Як довго чекати світанку?
Чи дійсність бажана прийде?
Ілюзію – мрій шарлатанку
весна за собою веде.
Доймає реальність гнівлива,
і нам зостається одне:
послухати музику дива,
коли воно знову сяйне.
А диво мовчить, як пробите
залізним волоссям степів.
Кому ж, як не Вам, розбудити
народу припишклого спів?

* * *

Набридло підкорятися подіям,
які так різко в саме серце б'ють!

Для чого людям ця сліпа надія,
коли дощі зі сліз її заллють?

А краще не коритись – захищати
ласкавий світ, усмішку на губах...

Не затискайте серце у лещатах!

Життя – любов.

Хай щезне боротьба!!!

* * *

Небесна Сотня в серці України –
це рана, що кровитиме завжди...
Виводячи моральність із руїни,
чи вбереже Вкраїну від біди?
Небесна Сотня кату не здалася,
жахи пізнавши кровопролиття,
Багато днів, як гірко вознеслася,
віддавши революції життя...
За майбуття, за правду, за свободу
змагались ті, хто різко так поліг.
Дай, Боже, українському народу
тих пам'ятати, хто стояв за всіх!
І Батьківщині нашій неподільній
сміливо частку серця принести,
щоб у країні добрій, гарній, вільній
зуміли досягнути ми мети!

Дружба

Всі знають: це велике щастя, –
пліч-о-пліч, разом йти вперед,
перебороти всі напасті
та з дьогтю витворити мед,
зробити із гори долину,
а з холоду – м'яке тепло
і не ховати біль за спину,
що би на думку не прийшло.
Я дякую за справжню дружбу,
за ту, що була, ту, що є!
Коли ненависть править службу,
ви захистіть життя своє.
Простіть, якщо не зрозуміють,
дозвольте литися словам...
прошу, нехай здійсниться мрія
сторонньою не бути вам.
Не вміємо думки читати,
у кожного вони свої.
Важливо справжню дружбу мати
й за мить не втратити її...

* * *

Підступна дружба «братської» країни
шокує нас, неначе літній сніг:
півострів Крим забрати в України –
це мовби землю вибити з-під ніг!
Це ніби на все добре – наплювати
та показати людяності брак,
обличчя справжнє хитро заховати
й не помічати, що в тобі не так,
зробити росіян із українців
з пропискою не «Крим», а «Магадан»...
Брехні та віроломності – по вінця
у того, в кого «путь» не на майдан.
Зібрались чисті серцем на Майдані,
ніхто не вимагає нагород....
Єднаймося, серця неподоланні,
ми разом сильні, ми – один народ!!!

«Лист»

Історія сьогодні – непроста,
не вистачає сил на розуміння.
Я Україні напишу листа,
нехай нові читають покоління.
«Якщо любити серцем, то сповна...»
Якщо вже знахабніти, то без міри?!
Чи розуміють підлі бузувіри,
звідки береться на Землі війна?
На роздуми тут місця не стає,
хіба можливо простір поділити?
Та треба ж у гармонії прожити,
бо в кожної людини право є!
А люди роблять справи з-під поли,
де референдум – дійство повсякденне...
В житті є справедливість небуденна.
До неї дорівнюємось коли?
Коли вже всі пізнають, що в нас є?...
Це справжнє щастя – в Україні жити!
Його нам треба не розпорозити,
від пустки вберегти життя своє!..

Теракт

17 -го липня – день як день,
якби не було на Землі терору;
ця нелюдська, «тваринна», непокора
небесним зойком до цих пір гуде...
Це боїнг був 777,
і сімки стали зовсім нещасливі,
бо влучний постріл по небесній ниві
жахливістю та болем став усім.
Аж 298 душ
так передчасно Небеса узріли!
МН-17. Чорним стало біле.
Спинись, тероре! Світу не поруш!!!
Хто вистрілив?! дозволив?! дав наказ?!
Донецькі землі трупами засіяв?!
Чи терористи, чи сліпа Росія,
чи той, кому ніколи не до нас?!!!...

Війна

А на Сході війна гуркоче,
забирає людські життя,
небеса розбиває в клоччя,
ліквідує серцебиття...
Там, на Сході, набої, міни
та холодна рішуча смерть.
І на теренах України
зупинилася круговерть...
Ми за мир! Так було і буде!
Що би ворог там не казав.
За життя помирають люди!
Світле небо в густих сльозах....

Біля пам'ятника (09.05.2008р.)

На свято ветерани йшли,
ступали тихою ходою.
Де ж стільки мужності взяли,
як сперечалися з бідною?
Вже сиві, мов саме життя,
квітки загиблим оддавали;
як домоглися розбиття
страшної чорної навали?
Не запитаю. Світ заснув,
і снилась істина кривава:
«Дізнатись хочеш про війну?
Спитай у Пам'ятника Слави!»

Брату, учаснику АТО

Присвячується Олегу Лангеру

Писатиму брату: «Тримайся!
За все найрідніше борись!
Ворожим ходам не здавайся.
Ти ж бачив ще гірше колись!»
Чи, може, не гірше то було...
Що гірше смертей у брехні?!
Вона ж на Святе посягнула,
стираючи ночі і дні!
Ти, брате, здіймався і падав,
жахливих подій скуштував...
Чи маю я право на раду?
Чи тут допоможуть слова...
Немає уявлень, молюся
за тебе, за долю, за нас...
В душі за майбутнє борюся.
Хай прийде в наш край добрий час!

На основі роману

Олеся Гончара «Людина і зброя»

Богдан Колосовський не бачив
такого жахіття й у снах:
що рідна країна заплаче,
бо йтиме гібридна війна.
Не просто гібридна – братерська...
Чи знали студенти тоді,
як підлість виходить із серця,
вступаючи місце біді?
Сміливо йдучи до двобою
боролись і мрію несли:
хай зникнуть **фашизм,**
біль
і зброя!
За це їм життя віддали!!!

ЖИТТЯ

Це відходять у безвість солдати
і летять журавлями удаль,
та стоїть над могилою мати,
а із нею одвічна печаль...
Сльози рясно біжать на обличчя
надважким доленосним дощем,
а матуся синів своїх кличе,
все болючий долаючи щем...
Ні. Не всі повернуться солдати...
А лелеки летять і летять...
Та у муках народження мати,
інша мати дарує життя...

Волонтерам на війні

Сміливість, небайдужість – в їх манері,
ці люди не сприймають перешкод,
а благородна праця волонтерів
і вояків рятує, і народ!
«Якби Ви відвернулися байдуже,
не знала б Україна, бути як.
Спасибі! Ми Вам дякуємо дуже!!!
Без волонтерів у війні – не так...»
Відкриваються для Вас потрібні двері,
бо хоч війна по Україні б'є,
та героїчна справа волонтерів
здіймає, дбає, сили додає!!!

Бажаємо миру!

Мир – це життя без страшної війни,
бомб та убивств, «урагана» і «града»...
Бойовики... Ну коли вже вони
згодяться: «Мир – це потрібна розрада», -
спиняться і відійдуть від боїв...
Наша країна їм зла не бажала!
Нащо потрібно вбивати її?!-
Задовольнити лідера жала?!..
Миру тобі, рідна земле моя!
Миру вам, люди прекрасні та рідні!
Миру всім тим, хто за правду стоять!
Ви наче кисень усім необхідні!!!

* * *

Великий Боже, я іду до Тебе.
Для чого це кажу? Ти ж знаєш все,
але розмова ця мені так треба –
вона мене від безвісті спасе.
Мій шлях один, я іншого не маю
і дякую за це лише Тобі,
бо навіть як від болю знемагаю,
то не гублю цю віру у юрбі...
Пробач, коли у храм я не заходжу:
соромлюся не поглядів – себе,
та без молитви щирої не можу,
щоб хоч у ній наблизити Тебе.
Всевишній! Подаруй мені хвилини,
щоби торкнутись Божої Руки,
Прости гріхи звичайної людини,
яка іде до Тебе крізь віки...

Голос предків

Це все колись було. Ламали нас.
Та не зламавши штурхали у спини,
і якби хтось писав іконостас,
там розцвіла би гілочка калини.
Але тоді не чули вже церков,
а хліб святий за ґрати позмітали,
і правив Жовтий князь, і навіть кров
спинялася, бо хліба не давали.
Ламали нас, обвітрений народ,
і хоч було так страшно і непросто,
та витримали ми без нагород
голодомор за крок від голокосту.

Світ у червоних тонах

Чи це наївна випадковість,
Чи, може, марево вогнів?..
Складає доля вічну повість
про неминучість наших днів.

Де кожен день – нові шукання,
нові відтінки, кольори,
а крізь втрати й починання
червоний колір майорить.

Он горизонт почервоніє,
запламеніють небеса,
і все довкола заніміє,
і скаже хтось: «Яка краса».

Яріють грона калинові
червоним кольором ягід,
немов застигли краплі крові,
що об'єднали цілий рід.

Червоний колір – колір крові,
у ньому вічна боротьба.
А ще – мелодія любові,
бунт непокірного раба,

політ осіннього багрянцю,
сором'язливості дівчат,
шаленість вогняного танцю,
маленькі груди снігурят,

достиглість яблук біля хати,
принадний аромат суниць,
троянди, що садила мати
під щебет легкокрилих птиць...

Де ще цей колір пломеніє?
Такий у півня гребінець.
Так мак на клумбі червоніє
і мій найперший олівець...

Сміється, плаче і палає
краса червоного буття.
Цей колір нас застерігає
від жаху кровопролиття,

від бід війни, яка гуркоче,
від ран дітей і матерів...
Яке страшне, яке пророче
буття червоних кольорів!

Хай краще сонце на світанку
багряно всипле небеса,
і, вийшовши із хати зранку,
хтось вигукне: «Яка краса!»

Моїй Україні

Цей день розцвів у сонячній красі,
бо пісня волі окрила безмежність,
із гордістю зібралися усі:
сьогодні ми святкуєм незалежність!
А у мені злилися сміх і плач,
та вже тепер сміятися несила.
О Україно, ти мені пробач!
Пробач, що я тебе не так любила –
не цінувала зорі в небесах,
не одягала зоряне намисто...
Пробач, що ця омріяна краса
для мене не світилась так іскристо,
пліч-о-пліч я не йшла у боротьбі
за щастя тих, кого ти породила,
і серце віддавала не тобі,
і не для тебе я на світі жила.
Пробач мені, рідненька, сміх дзвінкий
у час твоєї справжньої печалі...
Бо він, як мед, – солодкий та гіркий,

гіркий, неначе сльози неопалі.
Пробач мені, що я, твоя донька,
не віддала тобі частинку долі,
не простягала сонце у руках
і не взяла ні краплі твого болю...
Бо, певно, зрозуміла пізно я,
що означає слово Батьківщина.
Вона ж – як хліб, як небо, як ім'я –
така ж прекрасна, вічна і єдина!
Вона ж Свята, як батьківський поріг
й у полі кущ червоної калини.
Є на Землі мереживо доріг,
моя ж дорога – в серці України!
Вона проляже між лісів і вод,
зустріне інші сяючі дороги.
Ми – українці, ми – один народ,
і разом подолаємо тривоги.
Поглянь, Вкраїно, в тихі небеса,
поглянь на золотих полів безмежність...
Блакить і сонце, воля і краса.
Сьогодні ми святкуєм незалежність!

Два полюси буття

(Діалог між головними героями роману
О. Гончара „Собор”)

У часі, де думки тривожно-грізні,
де причаїлись щастя і біда,
зустрілись два світи занадто різні,
два полюси – Баглай і Лобода.

Баглай:

Ще й нині я продовжую питати:
чи проживе людина без душі?
Чи серце не зуміє калатати?
Смієтеся? Хоч сумнів залишіть,
маленький сумнів,
що життя не вічне,
а вічні тільки дух наш і краса,
і, може, там, у безмірі космічним,
Собори душ проріжуть небеса.

Лобода:

«Собори душ»? Верзеш такі дурниці.

Ще й вигadaв таке... „ Собори душ”!

Баглай:

Якщо думки у вас настільки ниці...

Лобода:

Йди геть! Романтик! А мене не руш!

Баглай:

Я Вам не буду більше набридати,

скажу лише: куди скотився світ?

За кусень сала ви могли б віддати

Святиню, що існує стільки літ!

Лобода:

Ну що, сказав? Полегшало, юначе?!

А я скажу, що краще сало з'їм.

Бо вже ніхто від втрати не заплаче:

стара будівля не потрібна їм.

Дарма, що цей собор такий прадавній,

його могутні стіни все стерплять.

Баглай:

Це пам'ятка. А пам'ятці державній
потрібно гідне місце виділять.
В соборі – гул століть і пам'ять роду,
козацький марш і небо у зірках...
Хто посягнув на дух свого народу,
не матиме спокою у віках!

Лобода:

Я посягнув? Від ранку до смеркання
я так стеріг собор від грішних рук,
що навіть взяв його у риштовання,
і не врочи мені пекельних мук!

Я маю право на життя щасливе,
в достатку і без всякого ниття.
А ти? Шукаєш вічне і красиве...
У чому смак подібного життя?

Баглай:

А в тому, що краса – велика сила,
неподоланна, бо вона – в душі,

і за спиною виростають крила,
і килимом лягають спориші.
Та бачимо, що світ – лише умовність,
і в ньому ми спинилися на мить,
щоб розбудити приспану духовність,
щоби в соборні дзвони подзвонить.
Для Вас важкою буде переправа:
Ви розгубили щирі почуття
і віддали своє найбільше право
на сповнене духовністю буття.

Лобода:

Для чого це мені, скажи, Баглаю,
щоб від нудьги боліла голова?

Баглай:

Що ж, вибір Ваш. Та я застерігаю,
якщо душа у Вас іще жива,
погляньте, як тріпоче Україна,
послухайте, про що мовчить собор...

Згадайте: нас схилили на коліна,
поневіряння, гніт, голодомор,
та завдяки незламній силі духа
ми ще живемо! Завдяки добру
нас не торкнулась внутрішня розруха.
Як не старався, з серця не зітру
той біль, який земля моя терпіла...
Та наш народ донині береже
любов і вірність, віру в наболіле,
хоча для вас, Лобод, це все чуже.
Ви не один. Таких у світі – море,
а ще – багато отаких, як я!
І невідомо, хто з нас переборе
та переможно вигукне ім'я!
Чиє ім'я Ви хочете почути?
Баглай чи Лобода?
Не треба шпор.
Хай кожен обере, ким йому бути,
і скаже: риштованнячи Собор.

З юності

Мені наснилось небуття,
кінець усьому в цьому світі, –
що вже немає вороття,
що це не можна зупинити.
І ні домівки, ні землі...
Та що ! Узагалі ні ч о г о.
Немов на голому столі,
та без опори, без підлоги.
Куди податися тепер,
як запобігти цьому лиху?!
В душі, неначе хтось помер,
а навкруги все тихо-тихо...
І сон – не сон, а жах земний.
Невже занепад – це видіння?
А, може, випадок страшний
вже пророста у нас корінням?
Що, як майбутнє нам віддасть
сповна цю пустку в день розплати?

Між ниших радостей напасть
зуміє місце відшукати...
Не треба людям відчуття
пекельної, гіркої муки.
Ви не тягнать до злого руки,
йдіть до світлого життя!

Українська краса

У синьому небі зітхають хмаринки,
у жовтому полі тріпоче роса.
Людино, прошу, зупинись на хвилинку,
поглянь, як цвіте українська краса!
Дрімає калина, знайома до болю,
і горнеться тихо до неньки-землі,
а вітер п'янкий пригинає тополю
та щебет пташиний несе на крилі.
Волошки сміються до теплого сонця,
дивлюся навколо – співає душа,
хрущі шерхотять у дитячій долоньці,
а потім зникають в густих споришах.
В очах барвінкових – ключі від свободи,
торкнешся до квітки – і все ожива,
одвічна любов б'ється в серці народу,
щиріша за будь-які гарні слова...

Біліє степами печаль журавлина,
верба завмира між джерельних пісень,
як ранішнє сонце встає Україна,
щоб гідно зустріти прекрасний цей день!

* * *

Змінити світ – це місія обранців,
а я прямую до нових висот.
Це так почесно: після диких танців
на верховіття кликати народ.
Чи хтось почує, серцю не відомо.
Чи хтось повірить? Вся душа тремтить...
Я в Україні, я в теплі, я вдома,
яка тривожна і прекрасна мить!
Сміється сонце поміж хмар лапатих,
над рідною землею сіє сни.
Хай ніч лютує, їй нас не зламати.
Ми вільні. Ми чекаємо весни!

Полеміка

*„...Щастя бачити...зорі навіть у буденних
калюжах на життєвих шляхах ”.*

Олександр Довженко

У песиміста з оптимістом
триває вічний діалог.
Блукаючи прадавнім містом,
не знаючи пересторог,
вони про щастя розмовляли,
про сміх дітей і крик ножів...
Думки в слова переплавляли
у сьогодення на межі.

Песиміст:

Скажіть мені: ну як же можна
доводити кризь біль чола,
що правда врешті переможе,
коли у світі стільки зла?!
Для чого це? Земля бунтує:
Цунамі, повінь, землетрус...

А що майбутній день готує?
Земного мозку сильний струс?

Оптиміст:

Ви краще в мене запитайте,
чому люблю я це життя.
Не звинувачуйте. Не лайте.
Послухайте: серцебиття
мені говорить: «Ти щасливий,
бо народився на Землі,
де зорепад, де літні зливи,
стежки – великі і малі...»

Песиміст:

Хіба цей зорепад прекрасний?
Усе так просто не мине, –
настане день, і нас, нещасних,
краса ця із землі зжене.
А злива? Що у ній такого,
щоб полюбити? Лле вода.
Від стогону її гіркого
здається, що прийшла біда.

Оптиміст:

Біда? Це дощ для нас танцює,
щоби природа розцвіла,
єдинорогом він гарцює
і залишає дзеркала.

Песиміст:

Які ще дзеркала? Калюжі?
Оці дефекти всіх доріг?
Ще ніхто так не паплюжив уяву...

Оптиміст:

В серці я зберіг
слова Довженка як молитву,
у них – усе моє життя,
із ними я іду на битву,
щоб захистити почуття.
І бачу зорі по дорозі
в калюжах – дзеркалах буття...
І не кажіть, що ми не в змозі
боротися за майбуття!

МОЛИТВА

Коли світання в небі зацвіте
і сонце знову встане над землею,
я помолюся Господу про те,
щоб обійняв нас милістю своєю.
Прошу я, Боже, за усіх людей,
додай нам сили, віри і терпіння.
Хай буде добрим кожен Божий день,
а на майбутнє не лягають тіні!
Мою молитву вічну і просту
співає серце і душа співає:
подай нам, Боже, у житті мету,
яка нас, грішних, приведе до Раю.
Для українців надважка пора,
хоч це весна та сіється проміння...
Прошу я, Боже, миру і добра
нашій прекрасній рідній Україні!

Глина

Ми – тільки глина, і не більше,
життя з нас робить постаменти.
Про фатум цей не плачуть вірші,
не розбиваючи дощенту
крихкі думки про автентичність
і досконалість індивідів.
Та все одно, хоч як незвично –
нас змінюють свята і біди,
розбещує чужа покора,
дратує самота і бідність...
Ми зрозуміємо не скоро
сліпу життєву необхідність.
Маріонетки ми? Не знаю.
Ми – недолугі Божі діти,
і, поки всі шукають Раю,
Бог на землі навчає жити.

* * *

Тонеш в небі. Божевільно.
Без жалю та без ридань.
Тане спокій: вільна, вільна.
Як уникнути прощань?
Небо – ниточка свободи,
що зв'язала всі думки;
там, де сонечко заходить,
вдаль біжать мої струмки.
І впадають в синє море,
і цілують небеса.
Тягне вниз весняне горе,
кличе ввись його краса...

ЯКЩО Я СИЛЬНА

**«Якщо я сильна...
а, напевно ж, сильна,
(бо як іще у Всесвіті живу?)...» ,
с.67., «Ніч білих квітів»,
видавництво - друкарня
«Діло» - Вінниця, 2010**

* * *

Я буду жити так, як вмію,
як відчуваю, як молюсь.
Німу плекаючи надію
не здамся і не відступлюсь.
Бо що іще тут зостається?
Збігає час без вороття.
Душі мовчати не вдається
в очах шаленого буття.
Думки, як на міжгір'ї лані,
кудись до світла полетять...
Тож проживімо, як востаннє,
як всі, кому дано життя...

Відмінність

Ми не такі, та зрозуміло всім,
що це уже не зміниться ніколи;
я сновидінням тихо розповім,
що хтось мені розбитись не дозволив.
І що достоту це не просто так,
якщо і досі вірю в нездійсненне...
Ми не такі. Це наш відмінний знак –
жага життя врізається у вени.
Призначення у кожного своє.
І, може, ця відмінність нам дається,
щоби донести до людського серця:
«Люби, цінуй життя таким, як є!»

Кредо

Від Всесвіту нічого не таю,
десь у мені блукають робесп'єри,
із відчаю щасливою стаю:
безвихідь нас підводить до бар'єру,
а я збираю волю звідусіль
і принципи безглузді відпускаю –
якщо забути, що існує біль,
то цілий світ обійми відкриває!

* * *

У серці зацаїлася тривога,
ковтаючи замовчані слова...
Я про добро завжди благаю Бога
і з добрими людьми щодня нова.
У ці хвилини сили так багато!
Здається, вже ніщо не спинить нас.
Бо так важливо серцю відчувати,
що хтось у тебе вірить в кожен час!

Прощення

Прости мені, Боже, що серце не може
забути про те, що для нього негоже.
Прости мені мрії, великі надії
і те, що душа промовчати не вміє.
Прости мені щастя посеред напасті.
Прости, що мій всесвіт не світлої масті.
Прости мені смуток і кожен здобуток,
і сліз невловимих розвінчаний жмуток,
Прости, що сказала так тихо, так мало,
Прости, що чужу безнадію зламала,
не там обірвала, не так покохала,
Прости мені, Боже, що часто вмирала...
Прости мені, Господи, що помилялась,
і Слава Тобі! Бо на ноги піднялась.

* * *

Я мушу, я повинна, я зумію –
чіпляюся за цю сліпу надію.
Я мушу, я повинна, я здолаю –
незрозумілу віру відчуваю.
Я мушу, я повинна, я сильніша –
твердить рядок заплаканого вірша.
Я мушу, я повинна... Боже милий!
Допоможи знайти незриму силу!

(«Алея життя», 2007р.)

Для Лани

Коли серце відлунює болем,
а недуга жорстока, як звір,
не здавайся, будь ласка, ніколи,
в тебе сили багато, повір!
Страх і відчай впускати негоже
у безодню небесних очей.
Не здавайся! І ти переможеш,
зміниш хід застарілих речей.
Де для щирості серце відкрите,
розіб'ється підступність боїв!
Не здавайся! Щоб радісно жити,
щоб здійснилися мрії твої!

Політ

Так, як раніше, вже не буде,
і незагоєне крило
від сонця не закриє груди:
пір'їни вітром рознесло.
Та пам'ять знову нагадає
мої хвилини на краю.
Життя. Воно здається Раєм
щоразу, коли я встаю.
І кожен випадок приносить
щось неповторне та страшне,
і підсвідомість каже: «Досить!
Кати, покиньте вже мене».
Так дні проходять, кращі, гірші...
Пишу історію просту.
Здіймаюсь феніксом у вірші,
та знов згораю на льоту.

Для тебе

Для тебе сонце зійде раніше,
для тебе небо вічне блакиттю.
І у вечірній самотній тиші
для тебе зорі ясні засвітять.

Для тебе роси впадуть на квіти,
для тебе дощ заспіва грозою,
лише тому, що ти вмієш жити
й цінуєш те, що завжди з тобою.

Таємниця щастя

Б'є у серце доленосний дзвін:
це весна сміється на порозі.
Все на світі вимагає змін,
все минає. Та життя не в змозі
припинити божевільний біг.
От і мусиш битись і страждати,
і збиватись з тисячі доріг,
і жадане щастя відпускати,
щоб колись, пройшовши крізь жалі,
віднайти свою забуту втіху
і крильми торкнутися землі...
Щоб крізь сльози посміхнутись лиху
та сказати: „ Це моє життя,
я сама йому вінок сплітала
із любові, сліз і каяття,
я старалась, бо давно пізнала,
що у щастя дорога ціна,
до зірок ведуть шляхи тернові;
коли вип'єш труднощі до дна,
в них знайдеш краплиночку любові.

Кроки

Тікає із-під ніг земля,
її затримати несила.
Іду повільно, як маля,
неначе стежка підкосила.
Бреду, як вперше у житті,
дивлюся спраглими очима,
бо цінності стають не ті,
коли твій відчай за плечима.
Життя буває непросте,
та зупинятися не стану.
Я мрію мовити про те,
як серцю вийти із туману...

Василю Клімішину

Над прірвою по лезу все життя,
не позабувши почуттів чудових,
відкинувши всі дурощі нетям,
які безцінний час марнують знову.
Щоночі від безсоння, а щодня –
від голоду судилося страждати...
Є на душі невидима броня,
що сяє у житті ясніше злата!
Ці кроки мають силу і мету,
та в'ються поміж темряву промінням.
Знаходить серце істину просту:
для пересічних мас вони – безцінні...
Його зоря у серці мерехтить,
за нього кожен раз молю я долю-
за того, хто допомагає жить,
захоплення пробуджує і волю.

Янгол

Тривога була дзвоном із сердець,
а п'ять хвилин здавалися роками;
боролися початок і кінець,
до голки доторкаючись руками.
На ліжку – жінка з мукою в очах.
Лікарня часто бачила страждання,
ось тільки невимовний біль і страх
їй незрадливо сиву душу ранять.
Та ось, нарешті, епілог настав,
полегшення і радість у палаті,
і поглядає мучениця та
на чоловіка в білому халаті.
Ви Янгол? – запитала.
Ні. Медбрат.
А де я?
Де ж?
У ямі... Треба світла...

В очах бездонних (як у сто карат)
надія на покращення розквітла.
Та завтра стане соромно. Чому?
За ці слова про Янгола-медбрата?
Якщо не лікарям, то ще кому
на цьому світі янголами стати?

* * *

Якщо я сильна... а, напевно ж, сильна,
(бо як іще у Всесвіті живу?)
зірву страждання, наче кропиву,
повстану з болю вільно, неухильно,
і пролечить світ:
«Вона іде...
Вона уже не може відступити...»
Піду, чужими грозами прошита,
туди, де злива більше не гуде.

Миттєв е

Для когось грішна я навіки,
для когось – хвора і слабка.
Коли здригаються повіки,
стає незламною рука,
стає фатальною дорога,
і вже для когось я – біда;
сховатися немає змоги:
такий раптовий мій удар.
І хоч збігають неухильно
мого життя нестримні дні,
для когось я міцна та сильна,
і це дозволено мені.
Часу, можливо, небагато.
І хай, усе колись мине.
В ці миті хочу бути святом.
Відкрийте справжньою мене...

Геніальність

Троянди мене розбудили;
вже поклик світання затих,
а квіти співали щосили
про світло, що сховане в них...

Дві чашки зеленого чаю,
і пташка з солодким крилом.
Я вкотре в тобі помічаю
моїх упереджень розлом
і справжність, умиту сльозами,
і силу, що б'ється в очах,
і небо, відкрите над нами,
та фальші обридлої крах.

Мовчить у промінні веранда,
а вітер шумить у гаю
про ці білосніжні троянди –
просту геніальність твою.

Провідник

Квітка помаранчево-життєва
викулькнула раптом із п'їтьми.
Я щаслива тут, і не суттєво,
що діагноз ледве не розмив
синьочоле небо та дороги,
ясноокі далі осяйні...
Я сьогодні тут, і Слава Богу,
Що дозволив досвід цей мені!
«З Вашою молитвою і з Богом
все буде нормально, все мине!»
Дякувать, на жаль, не маю змоги:
хтось провів і відпустив мене...

Сонце крізь дощ

Ти сяяти будеш невпинно,
як вічна надія небес,
проблеми тебе не зупинять
і техніки справжній прогрес.
Нікому тебе не згасити,
це може зробити лиш Бог;
хоч злива продовжує лити,
ви ділите небо на двох.
Одвічна природа навчає,
і в пору сліпого дощу
світило так радісно сяє,
неначе потік вже ущух.
Ти, Сонце, не кажеш нікому,
як промені в краплях летять,
що «сонце крізь дощ» – аксіома
складного, як диво, життя...

Хвороба

Я хворію спекою, вітром і лелекою,
квітами весняними, від кохання п'яними,
сонцем і калиною, і крильми за спиною,
зливами травневими, мудрими деревами.

Вся земля здіймається, серцем упивається.
Я – для світу бажана, бо життям заражена.

Половинки

Півздоров'я, півдиплома,
я портфель забула вдома.
На розмову – півхвилини,
пів коханої людини.
Півпакетика для чаю,
сліпо півсебе втрачаю.
Півзарядки в телефоні
та півсвіту на долоні.
Півжиття кудись упало,
ще є пів. Хіба це мало?

Осіннє

Осінні ночі зіткані з думок:
кому і що зробили ми погане,
що зупинились від біди за крок?
Коли вже дощ дзвеніти перестане?
Коли вже сонце вигляне з-за хмар
і прокричить: «Нарешті ви щасливі»?
Ще довго. Я знімаю з серця жар
і віддаю його холодній зливі.
Жорстока вічність дивиться на нас,
наповнюючи погляди голками...
Я вірю, що настане світлий час,
і зникне біль під жовтими листками.

* * *

Скажи собі: «У мене все чудово!».
Бо, навіть, якщо мучить нас життя,
такої сили набирає слово,
що знов зростає доля, мов дитя.
Не вчора і не завтра, а сьогодні
«У мене все чудово!»-повтори,
не вір, що ми боротися не годні –
Слова завжди злітають догори!

* * *

Єдиний день, єдине слово,
Єдиний крок, єдина мить,
Єдине сонце світанкове,
Єдиний погляд мимохить...
Єдина втрачена хвилина –
Єдина вічність осяйна.
І лиш помилочка єдина
Єдину мрію поглина.

На відстані коханої руки

Цінують кожне слово і усмішку,
цінують кожен подих, кожен крок,
цінують теплий дощ, м'якеньке ліжко
і ліс, який від зливи не промок.
Цінують кожен день: життя не вічне,
цінують час: він зовсім не гіркий,
цінують мить: вона здолає відчай
на відстані коханої руки!

(«Алея життя», 2007р.)

* * *

Краплина щастя впала на долоню
і зникла, ніби привид уночі,
думки побігли, наче дикі коні,
шукати десь загублені ключі.
Та заблукали. Все було казково,
а серце - так далеко від душі...
Скажіть мені одне прекрасне слово,
маленьке слово в небі залишіть.
І я знайду його, свою надію,
та засміюся знов на цілий світ,
краплинку щастя зберегти зумію:
тут все народне – і любов, і піт!

Хворим, які втратили здатність відчувати

Найбільший біль – не відчувати болю,
не відчувати подиху життя,
найбільша пастка – воля у неволі,
де стерлись найпростіші відчуття.

Найбільша втома – зовсім не втомитись,
коли немає руху ні на мить,
на цілу вічність раптом зупинитись
і слухати, як листя шелестить.

На цілу вічність одягти лахміття
безликої підступної біди...
Ця істина звелася у століттях:
життя без руху – річка без води.

Найбільший біль – не відчувати болю.
Найбільший страх – завмерти на віки.
Найбільша мрія – побороти долю,
не відпустивши рідної руки!

* * *

Нас небагато, ми – обранці
сумної п'єси про біду.
Так хочеться вставати вранці
та говорити: «Я іду!»
Та слабкості не відкривати,
бо дуже необхідно нам
усьому світу заявляти:
не треба, я зроблю це сам!
Ми обрані, щоб не упасти,
чіплятися за кожну мить,
пізнати, що найбільше щастя,
коли, нарешті, не болить.

Криза

Сніжинки падають, мов казка
на сонні очі малюків.
Що далі? Фініш чи поразка,
як гул неприйнятих дзвінків?
Співає вітер над полями
тривожну пісню зимову,
а серце проситься до ями,
в якій ховаюсь і живу.
А кожен день своє диктує,
і кожна ніч мені чужа,
і кожна мить душа танцює
по лезу гострого ножа.
Крізь пелену надій розбитих
зорять на мене два світи...
Та я живу. Я буду жити.
Життю від мене не втекти!

* * *

Сміятися крізь біль і безнадію
навчило нас отруєне життя.
Тріпоче в серці позабута мрія,
що всі жалі у вирій полетять...
А поки – посміємося із ними,
щоб регіт наш лунав на цілий світ!
Якщо не будуть жарти ці смішними,
то хоч жалю прикрасять переліт.

Деталі буття

Неповторні миттєвості щастя
нам дарує прекрасна земля:
як літають сніжинки пухнасті,
оксамитом встеляючи шлях,
Коли вітер іскристо співає,
що потрібно вогонь берегти,
а душа добігає до краю,
підпаливши кленові мости,
коли дивишся в очі дитячі
та читаєш у них цілий світ,
коли серце від радості плаче,
бо манить лебединий політ...
Ця миттєвість буде не єдина,
з них складається наше життя.
Зобов'язана кожна людина
помічати деталі буття,
щоб ніколи вже не пропустити
те, що Бог посилає з небес,
і в душі своє щастя творити.
Тільки так ми знайдемо себе!

* * *

Все буде добре, буде так, як треба.
Все буде так, як Вирішив Господь.
Душа ніколи не забуде неба,
просвітленості мовивши: «Проходь...»
Триматиме зірки на видноколі,
побачить заборонені путі;
на тлі найдраматичнішої ролі
усі слова – безликі і пусті.
Та деякі виносять аж за обрій!
У них свої тривоги я топлю
і знаю, і кажу:
– Все буде добре!
Бо вірю. Бо надіюсь. Бо люблю...

* * *

Ми – не програмовані на щастя.
Мріємо ходити по землі.
Може, й кроки тихі та нечасті,
та думки крилаті в нас, не злі.
Ми запрограмовані боротись
за нестримний рух і відчуття,
проти війн, але ніяк не проти
битви не на смерть, а за життя!
Не рекомендовано: морози,
спека, перевтома, кава, стрес...
Набридає. Та життя – не проза,
у душі торкаємось небес!
Так багато заборон і правил...
Але щось і позитивне є...
Де би сенс життя всі ми шукали,
як не там, де сонечко встає?..

Відродження

Стираю темну половину,
ламаю всі гіркі думки,
здається: хвилька – і погину,
але виходить навпаки.
Втікає половина ночі,
зринає половина дня,
і світ двоїтися не хоче,
і усміхається рідня...
Щезає половина темна,
з якою стрілись уві сні.
Душа, світанками натхненна,
змітає думи навісні...

Страх

Розуміння прийшло не одразу.
По краплині пізнала біду,
а тепер відпустила образи
та сама до фіналу іду.
Поки можу, я буду ходити,
поки можу – любити життя,
кожну мить, наче промінь, ловити,
кожен день берегти, як дитя,
кожне слово в душі карбувати...
І колись я, можливо, навчусь
щосекунди життя святкувати,
та згоріти від щастя – боюсь.
Це не страх, це звичайна відмовка,
це у вічність печальні листи.
Якщо щастя боятись, як вовка,
то в життя, наче в ліс, не іти!

Секрет

У Землі секрети – незліченні,
ще й життя загадок додає,
та стає секретною буденність,
бо у всьому таємниці є.

І людина вражена не знає,
скільки ще іти, куди та як,
на відгадку бажану чекає
під прицілом грозових атак.

А Земля підказує, як може:
«Ці відгадки у твоїх руках,
ти в житті сама собі вельможа,
позабудь про сумніви і страх,
виконай всі дані обіцянки
та до сонця вирушай у путь:
за ясними крилами світанку
всі охочі відповідь знайдуть!»

Доброта

І чудодійна, і проста,
і тиха, наче подих вітру...
У цьому світі доброта
потрібна людям, як повітря.
Заяв немало нині є,
що зло завжди перемагає,
та серце відчини своє:
воно найбільшу силу має!
Як можеш, то допоможи
та хмари розведи руками.
Із добротою гарно жить,
дива ця фея робить з нами.
Ти знай: давно прийшла пора
пізнати Світло незгасиме,
почути музику Добра,
в якій холодні тануть зими,
яка долає сто проблем,
розраджує і пробачає,

з якою зло ми розіб'єм
і цю гнітючу мить одчаю...
Всміхнися щиро і прости,
вдихни життя на повні груди
та зрозумій: Добро – це ти,
без тебе доброти не буде.
Горять затьмарені світи,
а ти чарівну силу маєш,
у серці світло доброти.
Ясній! Земля тебе чекає...

* * *

Не втрачаймо себе. Не втрачаймо!
Не губімо все краще в собі!
Кожну зміну, як дощ, помічаймо,
як троянду, що гине в юрбі.
Бо невже зрозуміти так складно,
що без сонця не буде небес,
що без волі душа безпорадна
прирікає на пустку себе.
Замість книг хтось гортає буклети,
давня мудрість – прожитий етап,
і димить у руках сигарета,
і сучасник – байдужості раб.
Не втрачаймо просвітлену мрію,
що продовжує наше життя!
Якщо серце лігати не вміє,
у фіналі не світ – забуття...

Повернення

Ці колючі слова, удари,
стріли в спину, коли не так;
я для себе шукала кари,
наче збитий в бою літак.
Обійшла вже півміста пішки,
прокрутила життя, як фільм,
і впустила свою усмішку,
за якою ховався біль.
На межі між «було» і «буде»
світлу істину віднайшла:
і образи, і пересуди –
це в душі безпросвітна мла.
Що було – як вантаж безмірний,
з нього мудрості я візьму,
і собі залишаюсь вірна,
розбиваючи цю пільму.
Я ступаю легка, тривожна
у солодку осінню тиш.
Повернутись до себе можна
лиш тоді, як усе простиш.

Залежність

Люблю його, завжди терпкого,
Як м'ята у вечірній час...
І вже не треба більш нічого –
Лише звели б до купи нас.
А він мені щоразу різний,
Коли торкнеться ніжно вуст,
Цілунок теплі – до комізму,
Від запаху втрачаю глузд...
Свою залежність помічаю
І ніби чую: «Йди сюди...»
Бо як відмовитись від чаю?
Він під рукою є завжди!

« Друзі »

Вони пішли собі байдуже,
промовивши лише: «Привіт!».
Колись тобі казали: «Друже,
ми разом обійдемо світ...»
Та що життя зробило? Бачиш?
Світ розколовся, як горіх,
згоріли ті слова гарячі,
не стало радості на всіх.
Ти так хотів сказати: «Люди,
мені так важко тут без вас!
Дрімає дружба – не розбудиш,
а я чекаю кожен раз,
що підійдете, як раніше,
розвієте мою біду,
і стану втричі я сильнішим,
і, хай не з вами, та піду!»

Розмова з Янголом

– Прости мені, що буднями живу,
тебе не бережу, не обіймаю;
моєї волі грізну булаву
хтось ніжно на жоржину обертає.
Мій Янголе, чи справді я комусь
подарувати зможу сни і мрії?
Душею над проблемами здіймусь,
чиєсь життя без сонечка зігрію?

Лунає голос чистий і дзвінкий,
крильми мій Ангел прямо в серце б'ється:
– Ти не вагайся! Всесвіт залюбки
на щирі сподівання відгукнеться.
Устань раненько, Богу помолись,
та, ідучи вперед, не смій здаватись!
Твої бажання збудуться колись.
У мрії головне: не сумніватись.

* * *

Могла би впасти, та не впала,
могла би плакати – сміюсь,
я волю не на те плекала,
щоб зізнаватись, як боюсь.
Бо як боятись дня і ночі,
коли в душі ранкова мла?
І не важливо, що не в очі
погляне та, що я була.
Серденько, налаштуй антени!
Хай світлі миті прилетять!
Всі заклопотані буденним,
а я – закохана в життя!

* * *

Моє серце для болю відкрите,
а причина у цього одна:
просто хочу «на повну» прожити,
в цім житті не торкаючись дна.
Ти, можливо, мені не повіриш.
Надто вже відчайдушно «біжу»,
та душа не дотримує міри,
коли чітко так видно межу.

Неспокій

Два тижні на стрімку перебудову
моїх уявлень, давніх мрій і днів,
щоб дух бентежний свій вдягти в обнови,
потрібно більше рухатись мені.

Та не туди, де буйний вітер віє,
де чемно придираються до слів, –
іду туди, де сховано надію
на те, що цей неспокій перетлів.

РЯТІВНА СИЛА ЛЮБОВІ

Яка б страшна не була ця війна,
зливаються й у ній життєві ріки.
З Луганська він, з Буковини вона,
вже пара це – віднині та довіку!

Чуття

Почуття переборє всю логіку світу...
За хвилину до щастя, за мить до весни
можна все пережити, усе зрозуміти,
але, спробуй, стук серця мені поясни.
Коли поруч – струмки і закохані квіти,
коли небо з-під вій, а до ніг – спориші,
можна все пережити, усе зрозуміти.
Тільки як пояснити цвітіння душі?

* * *

Розпочинати з чистого листка
завжди відповідально і тривожно,
забувши долю. Ні, я не така.
Від неї відмовлятися не можна!
Не треба закриватись у собі,
не варто відрікатися від себе.
Поглянь: звичайні очі голубі,
а я люблю – і поринаю в небо...

Про любов

Моя маленька любов
на лоні міста холодного,
моя вразлива любов...
Хай кажуть: вона не модна!
Хай кажуть, а я промовчу.
Хай кажуть! А думка б'ється...
Візьму я в руки свічу
та притулю до серця.
Спокійно в'ється ріка,
краплинками сліз ... сміється;
оця тривога дзвінка
моєю любов'ю зветься.

* * *

Не приходь уві сні до мене,
не шукай у душі любов.
Я на все життя полонена
там, де ллється безвинна кров,
Я на все життя щиросердна,
не ховаю свої чуття.
Посадила маленькі зерна
та й збиратиму все життя.
Не приходь, щоб мене згубити...
Сни – пусті. Тільки мрію я,
що прийдеш ти, щоб розбудити
і почути своє ім'я.

Розуміння

Не знайшли розуміння? Дарма.
Не хвилюйся, все буде чудово.
Замітає стежини зима,
та рятує від холоду слово.
З уст його лине код неважкий,
сумніватись немає потреби:
«Я тебе не боюсь. Навпаки».
(Я боюся, що буде без тебе...)

Надлюбов

– Прости, матусю, матінко, пробач, –
прошу прощення у важкі хвилини,
коли до серця підбереться плач,
ховаю щирі сльози, як перлини.
Зберу помилки і вантаж провин,
щоб далі їх ретельно перебрати,
хай перемеле все життєвий млин!
Прощу, аби мені простила мати.
Що речі не тримаються в руках,
що стільки вже дурниць в житті зробила,
що в чомусь я буваю не така
і материнські обриваю крила...
А матінка не бачить тут вини,
за кожне «Вибач» сердиться на мене,
я приклади наводжу, та й вони
для матері, як місиво злиденне.
В словах її надія постає
і материнська надлюбов як диво:
«Тут головне, що ти на світі є,
а інше все для мене – не важливо».

Не просто...

Не все так просто, як здається:

не просто сніг, не просто сміх,

не просто завмирання серця,

не просто посмішка для всіх.

Не все так просто. Я не можу

відмовитись від простоти!

Так складно: ти на щастя схожий,

яке ніколи не знайти...

Інтуїція

(Акрівірш)

...І ця печаль піде у небуття.
Не будуть мені снитись твої очі,
Твої слова покриє забуття,
Укравши найсвітліші дні і ночі.
Їх, як надію, в серці збережу.
Це зорі, що летять на мене з неба...
І вже ніколи більше не скажу,
Як важко мені дихати без тебе.

Казка

Ти – моя недописана казка,
що завжди невідступно нова...
Не спиняйся, продовжуй, будь ласка,
дарувати чарівні дива.
Чи усмішка, чи світло яскраве
оживає у казці твоїй,
почуваюся пишно, як пава,
компліментів отримавши рій.
Невідомо, чи хтось побажає
і собі цих казкових подій...
Я ж у казці твоїй не літаю,
та у ній ти по-справжньому мій.

Безвихідь

Безвиході не буває.
Буває чуже життя,
буває любов без краю
і вічність – без вороття.
Буває дзвінке мовчання,
бувають пусті слова,
буває, що до прощання
ти маєш на все права.
А потім... усе буває:
безвихідь – лише мотив,
і виходу хтось шукає...
Аби тільки Бог Простив.

* * *

Я люблю тебе так,
як нікого ніколи...
Це чуття підіймає
і мучить мене.
І якщо ти мені
цю любов не дозволиш,
розіб'ється весь світ.
А любов – не мине.
Знаю, що не така.
Знаю, що не найкраща,
тільки серце не знає.
Навіщо думки?
Віддає кожну мить.
І не скаже нізащо,
чом цей всесвіт без тебе
порожній такий...

Віночок

Я сплету тобі віночок
із ранкової роси
та додам туди, що хочеш,
що бажаєш – попроси.
Хочеш, квітку невідому
приплету до колосків?
Хочеш, пошукаю вдома
таємницю всіх віків?
Може, марево зірчасте
притулити до трави?
Може, кольорове щастя?
Що захочеш, те назви...
Я сплету вінок для тебе.
Сумніваєшся? Нехай!
Все проси до свого цебра –
лиш мене не називай...

Мрія

Ця мрія зародилась у п'їтьмі:
що ти прийдеш, візьмеш мене за руку,
і ми на мить зостанемо самі –
без крапельниць. Без болю. А розлуку
поділимо і в душах пронесем
цю гіркоту розбитої любові.
Чому ми так розхристано живемо?
Не зберігаємо ранки кольорові,
не вміємо прожити це життя,
своє життя – і перше, і останнє,
пізнавши, що немає вороття,
що треба берегти тепло, кохання
і навіть краплі теплої дощу,
який торкає серце на світанні...
Далеко ти, та я не відпущу
свою любов. Це вихід мій останній.

Люблю

Люблю. Щоранку прокидаюсь,
І цілий світ кричить: «Люблю!»
Люблю. Серденько зігриваю,
Розбивши холод без жалю.
Люблю. І мучить, і рятує
Тривожне світле почуття.
Люблю. Сама себе катую.
Люблю! Люблю на все життя...

Порятунок

Так. Я – безсила. Ти мені пробач.
Не знаю, що зробити нам для щастя.
Побігла моя доленька навскач
і забрала думки твої смугасті.
Ми – просто тіні, вкрадені у мрій,
та хочеться просити: не здавайся!
Такий вже у людини є покрій,
така вже суть. А ти живи, не гайся.
Життя буває грішним і святим,
та міра визначається не нами.
Не гайся, любий, жити, а за тим
загладимо ми разом наші шрами.
І, може, Бог побачить їх тоді,
і, може, зрозуміє, як боліло,
і душу порятує у біді.
А як не душу, то хоча би тіло...

Кохання

Серце на шматки розривається,
з глибини кричить недоказане,
щось одвічне б'ється-ховається
і сичить пустими образами.
Це воно, у сяйво закутане,
шелестить вчорашньою ніжністю,
обійма гарячими путами
й не назве розлуку розбіжністю.
Це йому балади присвячують,
а, віддавши все, не спиняються,
почуттєве мито виплачують
і завжди за щастям ганяються.
Як вогонь його відчуваємо
та постійно душу тривожимо:
через нього Всесвіт ламаємо,
а без нього жити не можемо...

Зірка

Сміявся вечір шелестінням трав,
сиділи двоє попід небесами,
і він її волосся цілував,
а поцілунки пахнули лісами.
Розмови тихі мучили пітьму,
вона розповідала про минуле,
а він не залишав її саму,
щоби своє кохання не забула.
В минулому у неї стільки мрій,
казок щасливих і сумних трагедій,
вона тримає у душі своїй
казки про зорі. Наче справжня леді,
тактовно заглядає в небеса,
чергову казку у думках малює;
тривожить серце зоряна краса,
і там нова історія вирує.
У неї кожна зірочка – жива
і проживає неповторну долю,

та під землею губляться слова
і просяться, і просяться на волю.
Тому вона слова говорить знов,
казки розповідає юнакові
про щастя, про кохання, про любов,
про доленьку і мрії кольорові...
А він мовчав, не вірив у казки
та запитав у неї тихо-тихо:
- Ти думаєш, живуть усі зірки,
переживають і добро, і лихо?
- Я вірю, – відказала так вона, –
я вірю, що зірки кохають небо,
чекають, що прийде до них весна...
Так само я не можу вже без тебе.
Ти тільки уяви, що я – зоря,
а ти – величне ясноче небо!
І наші почуття вночі горять,
як вогнище. Не можу я без тебе!

Горіти буду, поки поруч ти,
а зникнеш – упаду на сиве поле.
Будеш тікати – просто відпусти,
щоб почуття не стали вічним болем.
Така тривожна доля у зірок,
тому вони бояться зорепаду,
але ідуть вперед за кроком крок...
- А хочеш, я скажу тобі пораду? –
промовив він. – Не вір у ці казки,
душа у тебе надто романтична,
а присмак сліз – солоний та гіркий,
від смутку прокидатись так незвично.
Ти не боїшся поламати все?
Які зірки? Яке величне небо?
- Куди твою уяву ще несе?
Мені таких казок ніде не треба.
Це метеори падають з небес,
а небо – це звичайна атмосфера.
А як переконати ще тебе?

Ходімо краще вип'ємо лікеру.
- Не віриш? Уяви лише собі:
ти – небо, ну а я – твоя зірниця,
ці очі вже небесно-голубі,
а я неначе сяюча зіниця.
– Навіщо ти торочиш це мені?
Набридли вже твої казкові танці...
- Не розумієш? Довіряй весні
та на межі можливого зостанься,
а я балансуватиму не там,
я доторкнусь до казки на хвилину,
за щастя це платитиму життям,
я між зірок шукатиму людину!
Не знали ці закохані тоді,
що це у них побачення останнє,
що можна ще зарадити біді
та врятувати ніжне це кохання.
Але – минуло. Осінь вже прийшла,
з'явилась інша дівчина у нього...

Сумною ця історія була,
та він не зрозумів перестороги.
Слова кружляли, наче листопад:
«Ти – небо, ну а я – твоя зірниця...»
Тепер не повернеться все назад,
йому казковий вечір тільки сниться.
Колись у нього дівчина була,
він відштовхнув цю зірочку від себе.
Неподоланна відстань пролягла –
падіння зірки, що кохала небо!

* * *

Мені не потрібно підступних обманів,
аби розповісти, що в серці пала...
Подивляться рвучко зіниці кохані –
та вмить я згадаю, якою була.
Його поведу в наших зустрічей линву,
до спогадів кращих його заманю...
Хай пам'ять м'яка у кохання полине
й навіки забуде про підлу брехню!

* * *

Нас дійсно немає.
Там ти, а тут я.
Твої поривання
та слабкість моя.
Немає, не буде,
не треба брехні...
Ти щастям у груди
проб'єшся мені –
та все пригадаю.
Є ти, і є...я.
Хоч «нас» і немає,
я саме твоя.

Крадіжка

Як злодійка, прийду до тебе
і все віддам, і все стерплю,
із примітивністю амеби
скажу тобі, що я люблю.
Крізь тишу підкрадусь навшпиньки,
неначе Єва у Раю...
В народі прошумить, що ниньки
украли посмішку твою.
Засудять. Лиш би не до страти!
Бо хто інакше, як не я,
полюбить і піде за ґрати,
де мучиться любов твоя?

Пізно

Пізніше не буває. Гасне світ,
і зорі вже не падають у руки...
Цей довгий місяць нашої розлуки
про щастя написав тужливий звіт.
Пізніше не буває. Ніжний сон
походом у кіно мене здивує,
та наяву життя не подарує
картини романтичної полон.
По-різному буває і було,
та все одно: пізніше не буває;
бо навіть, якщо серце покохає,
крильми воно до стріхи приросло...

Рана

Ти уяви собі, коханий,
що сонце пада у п'їтьму...
Є у мені болюча рана.
Її довірити кому?
Кому ж, як не тобі? Ти чуєш?
Коли у тиші, віч-на-віч...
Кому, коханий, розкажу я
про сонце, що летить у ніч?
Благаю: відчаю не треба!
У цьому світі все для нас.
Вже простір зимового неба
рятує душу в сотий раз.
Вже божевїлля пережито,
а зрада ходить десь не тут,
і застається просто жити,
спїймавши сонце на льоту.

Коханка

Яка у тебе віддана коханка!
Не відвоює жоден Дон Жуан.
Вона чекає щастя спозаранку,
присівши спочивати на вулкан.
Якщо покличуть, очі заховає
і відведе від себе всі думки,
так деструктивно-пристрасно кохає,
від ніжності стиснувши кулаки.
Для неї ти – затемнення світила,
і кожен день – світи, світи, світи!
Та не тривожся, що б вона зробила,
якби дізналась, хто насправді ти.

Стихія

Потрібний серцю, як повітря,
і всюдисущий ти мені,
легенький, наче подих вітру,
що бавиться у долині.
Цілющий, як вода джерельна,
наповнюєш собою все,
по краплі, сильно і ретельно
мене у водоспад несе.
Але нічого не боюся,
виходжу на тернистий шлях
і не тікаю від ілюзій,
бо ти надійний, мов земля.
Та й не сховатися від тебе:
у світі сонця не знайти,
Як на землі не буде неба,
а небеса мої – це ти!..

Єдиному

Ти навчишся ніжності зі мною,
зможеш відчувати дзвін сердець.
Підійдеш до щастя навпростець –
на шляху не стану я стіною.
Я у тебе мужності візьму,
вміння всі проблеми засміяти.
Там, де відчай наступа на п'яти,
не залишиш ти мене саму.
Ми знайдемо вічне і земне:
у недосконалості стосунків
двоє не чекають порятунку...
Я тебе рятую, ти – мене.

Зніжковіння

Ніяких квітів і красивих слів,
ніяких обіцянок недоречних.
Аби лише сьогодні ти зумів
порозмовляти про звичайні речі.
Ніяка просьба світ не сколихне,
ніякий біль не стане суголоссям.
Лише тихенько обійми мене,
заплутавши свій подих у волоссі.
Ніяких прагнень і ніяких мрій –
Лише на мить, солодку мить з тобою...
Любов – не море, а вузький прибій,
і там зніжковілих тільки двоє.

З тобою

Неначе дволикий Янус,
я з іншими не така...
Від думки про тебе п'яна,
від болю твого – різка.
Знаходжу себе з тобою,
втрачаю себе в тобі,
тебе поділю з юрбою,
за тебе піду у бій.
Я знову така щаслива,
та знову така сумна.
Дивуєшся, і, можливо,
сьогодні я не одна.

* * *

«Я би тепер тебе не відпустив...» –
розчулюють слова та надихають,
вселяючи могутність висоти
у серце, що насправді ще кохає.
Не дивлячись на скупчення причин,
усі жорстокі відстані між нами
я дихаю. Для мене ти один.
А квіти... лиш здаються ... полянами.

Останнє бажання

(Новорічна історія)

Новорічний настрій бив ключем, –
це дарунки, іграшки, ялинка...
І здавалась ніч яскравим днем,
і світилися вікна у будинках.
Всі чекали: рік новий прийде,
принесе і радість, і надію,
у полон бажання заведе,
та здійсняться заповітні мрії.
І вона чекала цього дня:
рік новий здійнить її бажання,
і почнеться щастя у піснях.
Ні. Вона не просить мрій, кохання,
вже три роки просить лиш одне:
трішки ще прожити під зірками,
хай вже ця хвороба промине,
бо лежить на серці, наче камінь.

Та мовчать славетні лікарі,
а життя хвороба забирає,
сонечко ясніє угорі,
та дороги іншої немає...
Мовчить земля, приходять сива ніч,
крадеться сон, цілуючи хатини,
і спить вона зі смутком віч-на-віч,
шукаючи у снах сліди людини.
Та задзвонив у хаті телефон,
прокинулася вона посеред ночі,
та й доля, що не знає заборон,
тривогою заволокла їй очі.
-Що сталося? Коли? Та як же так?
А можу я приїхати до нього?
Цей випадок, неначе підлий знак,
в лікарню протягнув її дорогу.
А по дорозі пригадалось все:
вечірка і знайомство незвичайне,
прогулянки по місту: він, як сер,
вона, як пані,- тиха і печальна.

Як танцювали лебеді в парку,
і як вистави показав театр,
і ту розмову дику та гірку,
коли вона не вміла ще кохати...

Крапельниця плаче у палаті,
він лежить блідий, немов стіна,
шрам страшний, мов у вулкана кратер,–
за життя його іде війна.
Чорна ніч волосся, темні брови,
несміливі руки і вуста...
Було кілька кроків до любові,
тільки доля в неї непроста.
Довелося стежку вибирати,
але ноги стали не на ту,
за помилку цю болюча плата:
почуття над прірвою цвітуть.
Важко своє серце відкривати,
та вогонь кохання не згорів,
і вона посміла все сказати,
те, про що мовчала стільки днів.

Сонечко, пробач мені, я винна,
я не мала виходу тоді,
а тепер життя, немов хвилина,
я стою по шию у воді.
Як мені у ній не потонути,
коли ти тікаєш від життя?
Серце і душа в залізних пугах,
мучать мене біль і каяття...
А життя єдине та прекрасне,
нам його потрібно берегти;
хоч тепер я хвора і нещасна,
та молюся, щоби вижив ти.
Повернись у зранене це тіло,
посміхнися синім небесам,
щоб усе колишнє відболіло;
зараз ти зі смертю сам на сам.
Але знай: завжди я поруч буду
та охоронятиму тебе,
і ніколи більше не забуду,
як земля торкалася небес.
Ти живи, у тебе стільки сили,
і тебе чекає все життя.

Завдяки тобі я все ж відкрила
це жертвне, ніжне почуття.
Та тоді душа була сліпою,
сліпо відштовхнула я тебе,
і тепер нема мені спокою,
проклинаю відстань і себе.

Довго ще була вона в палаті,
говорила лагідні слова,
почуття цвіли такі багаті!
Ними ця любов була жива,
І душа вже більше не хотіла
жити тут, якщо він пропаде,
бо навіщо їй це кволе тіло,
як нема коханого ніде?
Ні! Біду цю можна подолати,
як віддати все без вороття.
Іноді нам треба вибирати,
вибір той: кохання чи життя...
Новорічна ніч несла прощання,
стиха шепотіла щось вона:

– Зараз я задумаю бажання,
і прийде до любого весна.
Віддаю своє найбільше право:
не бажаю жити на землі,
хочу, щоби ніченька ласкава
зберегла коханого в теплі.
Буде це, неначе поцілунок,
а у ньому – все моє життя,
хай примчить любов на порятунок,
я ж прийму на себе забуття!
Цей дзвін був дуже схожий на годинник
в останні хвили року, що минає,
цей дзвін був і сумний, і трохи дивний,
мов той, що людям очі відкриває, –
це бились в унісон два вірних серця,
які палке кохання поділили,
одне і досі сильно-сильно б'ється,
та інше віддало життєві сили...
Не зможе розказати це вона:
здійснилась мрія, зіткана з кохання;
не бачив цвіт, не бачила весна:
збулось останнє у житті бажання!

* * *

«Ми – все». Невизначено ніжно.
Не обіцяючи небес.
Забудь про погляди розбіжні!
З тобою житиму і без.
Разом ясніємо, окремо...
Навіщо ж суперечки нам?
Незвична постає дилема:
що треба людям сам на сам.
Ми – все. Не розгадати слово,
що вічність у собі несе.
Я, може, тут не випадково,
бо ти для мене справді – все...

* * *

Ніч засипала небо зірками
і накликала лагідний сон,
а години здаються роками
на колючій стерні заборон.
Довго-довго шепочуть хвилини,
не дають супокою думкам,
і шукаємо шлях до Людини,
щоб про це розповісти вікам.

Назавжди

А коли назавжди? Коли серце
несвідомо боїться «за нас».
Коли трепетний відгомін терцій
не змовка у тобі в котрий раз.
Коли вогнище з іскри займеться,
бо холодна жага за вікном.
Коли світ безвідмовно сміється,
і чомусь йому не все одно.
Коли сиве волосся не плаче,
а усмішка – послання весні.
Коли щось незгасимо гаряче
гріє душу тобі і мені...

Любов

Ми пишемо історію любові,
вчорашні відпустивши помилки,
додавши ілюстрації чудові,
де жар сердець – і ніжний, і палкий,
де сонце посміхається щасливо,
бо ми йдемо вперед рука в руку,
вирощуєм удвох любові диво,
надією прикривши пагінці.
Любов... То сум, то надзвичайне свято,
і гостра, і солодка, мов кутя.
Ми будемо завжди оберегати
своє тендітне сильне почуття.
За кожен мить, за кожен крок з тобою
я вдячна світлій мудрості небес!
Любов стає для серця рятівною,
коли у ній знаходимо себе.

Дякую

Я стояла за крок від розпаду
і прощалася вже з весною...
Але люди навколо! Господи!
Скільки Світлих поряд зі мною!

Скільки сонця зійшло за мрякою,
і яке сліпе розуміння!
Я так хочу сказати: дякую
за слова, що нищать каміння,

і за те, що ви забираєте
половину біди на себе
та щодня мені відкриваєте
неповторну безмежність неба.

Я наповнюю дні подякою.
У снігах вже весна квітує...
І так хочу сказати:
дякую за любов, що мене рятує!

* * *

Кохаєш мене? Взаємно.
Сумуєш? А я встократ.
З тобою завжди приємно,
без тебе все повне вад.
А знаєш? Усе можливо.
Не віриш? А ти повір.
Збулося ж це світле диво
і з нами ще до цих пір.
Кохаєш? А я – сильніше.
Сумуєш? А я – встократ.
Торкнися до мого вірша –
і серце звільни від ґрат.

Сумніви

Без натяку, докору чи сподівання
ти той, хто прийшов розбудити кохання,
та, може, і ні, а тоді розіб'ється
той світ, що тепер безтурботно сміється.
Не кається серце, не граються руки.
Я, може, зірвусь і помру від розлуки,
я, може, замерзну чи просто розтану,
але підіймаюсь у небо весняне.
Без натяку, докору чи сподівання
ти той, хто прийшов розбудити кохання.
І, може, й цей світ назавжди розіб'ється,
та серце надіється, серце сміється.

ВЕСЕЛКОВІ ПРОМЕНІ ПОЕЗІЇ

Листок

Як довге засніжене поле,
де ми не лишили слідів.
Я тут не мовчала ніколи,
я тут не здавалась біді.
Молочна ріка чи озерце,
святкова жива чистота...
Я тут розтривожила серце,
коли відкривала уста.
Чи добре мені, чи погано,
ступаю за білу межу.
На чистім листку без обману
про душу свою розкажу.

Балада про творчість

Тільки про печаль писала.
І здавалося: краса...
Щастя їй було замало,
поки час не покусав.
– Гарно? – запитав, - так – гарно?
Задоволена? Краса?!
І тоді прозріла: марно
так виблискує коса,
марно все, що написала,
марно прожила всі дні...
та й спинилась: – Я ж бажала,
щоб добро було мені...
– Ти писала: «біль і сльози»,
ти писала: «листопад»,
я й віддав тобі всі грози
і десятки різних вад;

ти воліла «так страждати,
щоб життя було гірким» –
я ж хотів відповідати
забаганкам непростим...
Час її навчив, як жити,
і второпала вона,
що потрібно там творити,
де надія і весна,
щоб у часу замовляти
все, що краще в нього є...
І продовжила писати:
«Щастя, будеш ти моє!..»

Поезія

Колись була я, певно, не така,
чиюсь любов на серці розпинала
і не хотіла гарного фіналу,
і не шукала чистого листка.
Я досягала не своїх висот
і до чужих історій поривалась,
десь у мені чуття переливались
усіх, кого вели на ешафот.
Я пам'ятаю різні голоси,
вони до мене – мало не щоночі...
Забути чи не можу, чи не хочу,
тут кожен біль притулку попросив.
І не змогла їм дати відкоша,
і не вмітилась на Земних долонях.
Тепер мені судилося безсоння.
Спить тіло. А поезія – душа...

Пісня

Що є у пісні? Марево доріг
і тихе небо над вечірнім плаєм,
те, що шукав, знайшов і переміг,
і те, без чого серце помирає.
Що є у ній? Столітні почуття,
що прозвучать по-сірому буденно.
Це пісня. Це моління. Це життя.
Мов ліки рятівні у синю вену.
А хто ще зможе вимовить слова?
І хто зуміє вивести начала?
Співає серце, а не голова,
все те, про що колись душа мовчала...

Осінні рими

Життя моє – листок осінній,
воно зірвалось і летить...
Ридає осінь у промінні;
Яка тривожна вічна мить!
І вічний день, і вічне небо,
і я – обірвана струна, –
прошу у дощика: не треба,
не заливай мого човна.
Йому пливати в бурхливе море
людських образ, людських жалів;
я чую: там уже говорить
печальний клекіт журавлів.
Не плачте так, осінні грози!
Краплини падають в ріку...
Ні. Це не дощ. Це просто сльози,
які стікають на шоку.

Слова

Цих слів у серці так багато.
Вони покличуть до життя,
та я піду тебе шукати,
не спинять біль і забуття.
Слова... Не сірі, а могутні
постукають у душі нам
і поведуть у незабутнє.
А дощ краплинами вина
п'янку мелодію заграє,
зігріє серце у журбі.
Слова... Вони мене тримають
там, де потрібна...не тобі...

* * *

Друкую долю, постиравши межі,
впустивши каліграфію рядків.
Ховаю у комп'ютерній мережі
думки, що світ спіймати не зумів.
Машиною холодною не стану,
і вірші серця не охопить лід.
Друкую. Кожну квітку, кожну рану
та кожну фразу, що злетіла вслід.
Я вже сама забула свій початок:
чому клавіатура, не перо,
чому не звикла, як усі, писати,
чому курсор попереду на крок.
А я ж , бува, писати вже не вмію,
друкую, кажуть, неживі слова...
Повільно повертаючи надію
на те, що хоч душа іще жива.

Початок

І знову – спочатку, забувши, де біль, а де Рай,
закривши від серця недобрі слова і проблеми.
Мені натякнули сьогодні: іди, вибирай,
які ти вбереш кольори, починання і схеми.
Дорога до сонця не завжди легка і проста,
але не лякайся, - собі я повторюю вперто.
Потрібна людині насправді велична мета,
така, щоб за неї не шкода було і померти.
Початок – це пагін. І хоч не скінчилась зима,
йому прорости допоможуть і вчинки, і мрії.
Де будуть ліси, поки зовсім нічого нема.
Невидиме листя у дикому серці яріє.

* * *

Напиналася пісня, мов нитка срібляста,
мов тонка павутинка на крилах світанку;
їй хотілося дійсно злетіти і впасти,
стрімко так, без зупинки, цілком, до останку.
По краплині здійматись до синього неба,
прошуміти у лісі м'якими вітрами,
одночасно ламатись і вірити в себе...
І здавалося пісні, що житиме з нами.
Але з нами непросто, їй тільки здавалось.
Люди вимкнули струм, як завжди, як ніколи.
У п'янкій високості вона обірвалась
і зосталась у тиші, знеструмлена болем.

Незабутнє

Забути хвилі ті не можу:
як вітер обійняв за плечі,
як озирались перехожі,
а ми пили на лаві вечір...
Троянди білі на колінах.
Слова, як музика, в повітрі...
Була я панна чи фрейліна
у свіжій вечора палітрі.
Ріс відчай «Першого кохання»,
і «Маски» нам здалося мало...
Такі миттєвості не раять.
Ми просто... Буніна читали.

Вогні

Гурту «Сезон»

Ви запалили радісні вогні...
Ніколи їх дощами не залити,
нізащо не забути їх мені
як те святе, що в серці пережито.
Спасибі за надію на весну,
за віру в доброту душі людської,
що ви не залишаєте одну
та кличете, як завше, за собою.
Повірте, друзі, цим ясним словам:
із вами сонце яскравіше світить!
Я вічно буду дякувати вам
за відчуття потрібності у світі.

Крик душі

Озвіться, слова мої, щиро,
про лихо гірке не мовчіть,
і душу, що прагне у вирій,
ви сили своєї навчіть.

Вона ж не витримує часом
такої напруги всуціль!

А слів недомовлених маса
дозволить забути про біль.

Зринайте: міцні та відверті,
лунайте: гарячі й сумні.

Та серце врятує від смерті
все те, що сказали мені.

Віршам

Я люблю вас, як матір дитину,
як найближчу кохану людину,
наче кожна прожити хвилину,
що дає нам прекрасна земля.
Не тому, що сама вас творила,
що поранену душу відкрила,
а тому, що даруєте силу
починати щоразу з нуля!

Словам

Закреслювати вас не смію,
ви – все, для чого я живу.
Дозвольте цій поетці мрію,
якою марить наяву.
Реальність ваша – недосяжна,
до неї крапель додаю.
Чи добіжать туди, хто скаже?
Візьміть собі журбу мою.
Візьміть емоцій гіпертонус
та здогадайтеся самі,
чому у слові серце тоне,
коли купаюсь у пільмі.

Пташка

Чому пишу? Хіба нема роботи?
І скільки можна цих красивих слів?
Не відаю, себе питаю: «Хто ти?
Чому спинилась ти на цій землі?»
Але не розумію, чом так важко,
І сліз підступних як вогню боюсь.
Хіба не бачиш? Я – маленька пташка.
Якщо намокнуть крила – розіб'юсь.

Словесна значимість

Набридли вже відносини формальні,
нас не для того Бог створив. А все ж
слова, такі прості, такі реальні,
шукають місця і не мають меж.
Напишуть їх на клаптику паперу,
поставлять штамп і скажуть: документ.
Промовте Пастернаку чи Флоберу
слова, такі важливі в цей момент.
Вони почули б їх у піднебессі,
додали би метафор, порівнянь,
і документи б віршами воскресли,
вінчаючи мереживо світань...
Як зміряти просте звичайне слово,
яке не виражає почуттів?
Так часто найбуденніша розмова
стає найважливішою в житті!

* * *

Я пишу про ночі безсонні,
про тепло гарячих сердець,
про налиті сонцем долоні,
про самотніх буднів кінець...
І нехай хвилинка остання
йде у завтра без вороття,
все одно пишу про кохання,
бо у нім – основа життя.

* * *

Писати – серцем, а рука – перо.
Як важко нам ця істина дається!
Не треба гороскопів і таро,
лише прості слова та поклик серця.
Не варто малювати словники
та зводити фортеці кольорові –
пірнути б до життєвої ріки
і там знайти стежинку до любові.
Та потім не писати про тепло, –
спочатку про тривоги, перешкоди,
щоб це чуття відгомін свій знайшло
на хвилі волелюбного народу!

25.04.2013р.
Прийнята до НСПУ

Не здається холодною злива,
та проміння не б'ється у вічі.
Я сьогодні нестримно щаслива,
і дрібниці усі – на узбіччі...
Я усмішки твої помічаю,
а проблеми стають непомітні.
Шоколадні горіхи до чаю
несвідомо доречні у квітні!
Все було: і здобутки, і втрати...
На душі накопилось чимало.
Але серце, на слово багате,
стільки щастя ще не відчувало...

Книга

Зустріла книгу у парку...
Душа, напевне, відчувала,
що долю дивну та гірку
пізнаю я. Вона чекала:
коли прийде моя журба,
хвороба ступить у кімнату,
не допоможуть ворожба,
поради, жарти і набати,
не допоможуть спориші –
ходити там я не зумію,
не допоможуть. Для душі
потрібна крапелька надії;
це буде зливою тепла
посеред вітру зимового...
Ця книга тихо так прийшла,
я й не помітила нічого.
Та щось таке у цих словах:
холодне серце – на відлигу.
Знімає біль, долає страх
не світ, не сонце – просто... книга.

* * *

Шприци і Муза просто несумісні!
Народжені на різних берегах,
зйдуться десь у потойбічній пісні
та заспівають, мов казковий птах.
Їм головне – себе не загубити
і раптом не потрапити в діру..
Бо без шприців ще можна якось жити,
ну а без Музи я, мабуть, умру...

Рингтон

Безлика темрява. Лише
із вікон хати світло ллється.
Терпкого вечора кліше
мені принадою здається.
У місті гул і тарарам,
йому цього не зрозуміти,
як соловей щебече нам,
які тепер чудові квіти!
І звуки нишком до сердець –
мов діти у домівку власну...
А телефон (хай йому грець!)
заплаче знову так невчасно...
О соловейки, залишіть
хоч кілька нот. Хай серце грає.
Для української душі
рингтона кращого немає!

Мандри

Намалювала світ яскравий
і заблукала в нім сама;
спитають: «Як у тебе справи?» –
скажу: «Все добре». І дарма,
що безмір став якийсь казковий,
життя у ньому – не моє,
що хочу кинутись на лови,
знайти собі новий бар'єр.
Барвистість обманула душу,
та слово... слово не мовчить.
Я бачити його примушу
та розіб'ю сліпу блакить.
Не зупинюсь: палітра – більша,
ще трошки сірого додам
й піду у невагомість вірша,
як Есмеральда в Нотр-Дам.

Поетичний адреналін

Я не чекаю надзвичайних змін
і знахідок яскраво-золотих.
Поезія – це мій адреналін,
падіння до п'янкої висоти.
Тут не важливе брязкотіння пут,
як на рулетці випаде «зеро».
Аби лише розкрився парашут,
аби не затупилося перо...

Василю Клімшину

Олівець на білому папері...
Не потрібно різних кольорів.
Подаруй свою надію террі:
хай земля побачить, чим горів!
Світлом розіллються сподівання,
тінями проблеми спалахнуть;
серце у зрадливому тумані
вибирає зовсім іншу путь.
Ця яскрава дійсність – чорно-біла,
олівець усе зафіксував.
І якби я, Боже, так уміла,
Ти б мене Дивився, - не Читав...

Пісні

Старі пісні уже не ранять,
нових пісень іще нема...
Вона, закута у світання,
прокинеться – і знов сама
підє на стежку, вдаль погляне
і заспіває, а птахи
закриють небо невесняне
та нагадають про гріхи...
Вона запнеться-зарідає,
бо добре знають небеса,
як швидко сонечко сідає,
яка болюча ця краса.
Бо й це світання не безмірне,
і до заходу – тільки день...
Кохання є. Не завжди вірне
й не завжди складене з пісень.

СТОГОЛОССЯ ЖИТТЄВИХ ДОРІГ

Доріжка

Куди ти мчиш, доріжко стоголоса?
Чи не туди, де ніч здається днем?
Там на межу спадають чисті роси
в надії, що усе переживем.
Там не буває Вчора і Сьогодні,
секунди у безмежжі миготять
і мрію виривають у безодні,
з миттєвостей складаючи життя.
Тобі ще бігти далі небокраю
і неповторні вигини плести,
та вірити серденько не бажає,
що кожен шлях диктуєш саме ти.
Весь вік тебе людські тривожать кроки,
за тупіт і приниження прости.
Призначення у тебе є високе:
мандрівників до мрії привести.
І, може, хто спинитися попросить,
затримайся на хвильку, а тоді
не стій, біжи, доріжко стоголоса,
в тобі надії наші молоді...

Автопортрет

Не одинока, не кохана,
стою на кладочці крихкій.
І не твереза, і не п'яна:
хмелію у полоні мрій.
Не агресивна, не спокійна –
неначе вітерець морський,
не легковажна, не постійна, –
збираю взимку пелюстки.
І не здорова, і не хвора,
лиш інколи здоров'я спить;
не падаю, не рвуся вгору
та не спиняюсь ні на мить.
Не замерзаю, не палаю:
горить у серці зорепад,
зірки серденько зігрівають
і падають у тихий сад.
Не унікальна? Не потрібна?
Кому потрібна простота?

Вирішую одноосібно,
де сон, де сміх, де самота...
А, може, я комусь кохана,
комусь потрібна без прикрас?
Як для хірурга свіжа рана...
Вона до бою кличе нас.

Присуд

Для мене це – наближення до краю,
немов у сні: по сходинках униз.
Я всі свої стежки перебираю,
і звично це, як біля моря – бриз.
Із миті, коли стала «не такою»,
минуло сотні днів, ночей і кпин.
Той зрозуміє серцем і главою,
хто був колись у вічності один,
хто падав з висоти своїх ілюзій,
та знову починав усе з нуля.
Розгублено стою на виднокрузі,
а під ногами, як фантом – земля...

Кава

*Хворим на множинний склероз
не рекомендовано пити каву*

Напитися чорної кави
до коми, до забуття...
І хай тоді сонце ласкаве
мені доведе, що життя –
найкраща у світі пригода,
коли ти просто живеш,
коли не підводить погода,
чи раптом джек-пот зірвеш.
Коли бачиш книгу цікаву,
коли навіть ртуть не важка...
Сховайте від мене цю каву!
Я краще поп'ю молока.

Спогад

Я дихаю миттю весняною,
тією, що мрійно співає.
Зіллюсь із порою духмяною,
де місця на смуток немає...
Натомість – яскрава мелодія
і голосу магія чиста
зійшлися у пісні, й відтоді я
вдягаю це дивне намисто.
У ньому стрічання з надіями
та радісні дружні усмішки,
та дні, в які йшли на подвір'я ми,
до сонця ступаючи пішки.
Радію: бажання збуваються!
У пам'яті ківш поринаю...
Цю мить не забуду, згадається.
Вона моє серце тримає!

Призначення

За ті думки, що спати не дають,
і за слова, що впасти не пускають,
я обираю особливу путь,
де шпичаків і допитів немає,
де все відкрито, щиро, без образ,
та кожне слово чесно просто в очі...
Тут не тріщить підступно перелаз,
а заздрощі зубами не скрегочуть.
Все просто, як повітря і вода,
та складно, наче задуми небесні.
В житті бувають щастя і біда,
занадто різні та дзеркально чесні.
Дорога ця дається тільки раз,
її у серці трепетно зігрію.
Я ж обирала для відвертих фраз,
але знайшла призначення і мрію...

У кав'ярні

У напівтемряві кав'ярні
слова, неначе пелена.
Втекли проблеми планетарні,
ковтаєм спокій допізна.
Найменше хвилювання – долі.
– Вниз! Не вертайся! Тут – едем.
Це завтра – змучені і кволі,
сьогодні хмари розведем.
І розпочнеться щось незнане,
коротка невимовність «я»,
де почуттєві каравани
у черзі за теплом стоять.
А хтось тендітно посміхнеться,
втопивши в каві всі жалі...
Кав'ярня змороженого серця
Найбільше місце на землі.

Хвилини

На що марную я свої хвилини?
Комп'ютер чи програми передач?
Розваги не шукаю без упину.
Душе моя, ці принципи пробач...
Секунда кожна варта діаманта.
Як же безглуздо марнувати час!
Коли на Новий рік проб'ють куранти,
чарівні ельфи, не лишайте нас.
Ви покажіть минуле помилкове,
до чого можуть вчинки привести,
щоб люди схаменулися і знову
час присвятили втіленню мети.
На горизонті хмарища купчасті,
та відчуваю, що пройду і так.
Що я роблю? Живу. І в цьому – щастя,
як вірного шляху незмінний знак.

Батькові

Ти поїдеш сьогодні так швидко,
що замовкне тривожна доба.
Життєдайної мудрості нитка
продзвенить у тобі, мов набат.
І стремління сильнішою бути
передасться мені, як броня.
Не впустити і не обминути
те, що бачу в тобі я щодня.
Їдь щасливо, хай все тобі вдасться!
Слів не можу тепер я знайти...
Просто дякую щиро за щастя
мати батька такого, як ти!

Матусі

Щоб жила я, ти небо прихилила,
пройшла через нестерпний довгий біль,
все поборолася грізне та немиле:
протест і жаль, і підлу заметіль...
За все життя віддячити не зможу,
мій самий світлий Ангел на землі,
та надаремне я не потривожу,
не принесу тобі проблеми злі.
Триматимусь душею і руками,
не матиму на серці й тіні зла...
Я зроблю все, все подолаю, мамо,
щоб тільки ти щасливою була!!!

Сестрі Аліні

У тебе сонце зіткане з проміння,
твоя ріка неначе водограй,
тебе стрічають щастя, розуміння,
і ти біжиш, біжиш за небокрай.
Іще ростимеш – тілом і душею,
захочеш стати іншою колись,
а доля може вирити траншею
і закрутить, щоб мрії не збулись...
Та не сумуй. Всього не передбачиш,
не скажеш: «Зачекай!» – нічній грозі,
а на світанку раптом ти побачиш,
як райдуга танцює у сльозі.

Пенсія

Чекає пенсію бабуся,
рахує тижні, лічить дні...
«Вже завтра. Виплатити мусять
усе зароблене мені».
І виглядає у віконце:
коли ж поштарка вже прийде?
Та пенсія, неначе сонце,
умить над буднями зійде.
А потім гроші легендарні
повзком із хати утечуть:
не на салони й перукарні,
а на родину перейдуть.
Бо так приємно дарувати,
коли в кишені щось дзвенить!
Все краще дітям віддавати –
народна мудрість твердо вчить...
Рахує пенсію бабуся,
а далі знов рахує дні.
«Ще трохи, виплатити мусять
усе зароблене мені!»

* * *

На сторінках мого життя
напише хтось есе про щастя,
і лінія серцебиття
гірським хребтом раптово здасться,
зітре печаль минулих днів,
торкаючись сумного неба...
І Я прокинеться в мені,
вже не ховаючись від себе.

Прозріння

Прозріння пізно так приходить,
із каганцем чужих зізнань
крізь хустку сліз над нами сходить,
не слухає пустих благань,
а заглядає просто в очі,
де причаїлася біда,
зриває ковдру серед ночі,
біжить по шкірі, як вода.
І губить, і січе, і сниться,
мов шрам на шиї у життя,
І б'є на сполох у дзвіниці,
і будить в серці каяття...

На шляху

Сніги холодні душу будять
і відкривають очі їй,
шепочуть, наче мудрі судді:
«Отямся. Шлях оцей – не твій.
Чому ступаєш, як розбита,
дорога повз життя біжить?
І не тобі по ній ходити...
Чому ж не можеш зупинити
і холод, і непевні кроки,
і всі падіння навісні?
Тобі болить цей шлях широкий,
чому ж і досі ти на нім?»
Хай зникне ця слизька тривога!
Дивлюсь по-іншому на шлях.
Якщо й заплутуються ноги,
є сонця ниточка в руках...

Біле сяйво

У крайнощі впадає диво
(хоча й не диво, – суть речей).
Зима – холодна і красива
щодня сніжинками січе.
Усе снігами замітає,
і біле сяйво постає,
бо іншого шляху немає:
в Зими єдиний вихід є,
щоби очистити, омити
і рідну землю, і людей...
Зринає це зимове мито:
над темним світом сніг іде...

Сніг

Падає сніг. То дрібний, то лапатий.
Тихо ступає груднева зима.
Хочемо в ній світлі сни відшукати,
тільки спокою на серці нема.
Що ж ти, сніжок, розтривожиш і танеш?
Не дозволяєш мовчати думкам.
Холодом ніжним чи душу пораниш,
чи допоможеш зцілитися нам...

Про каву

Нап'єшся гарячої кави,
вдихнувши духмяне тепло,
і день буде знову яскравим,
немов холодів не було,
неначе сніжинки не вились
навколо тривожних доріг,
а серце розмірено билось,
відколи пішла за поріг.
Неначе високі замети
даремно прийшли у твій сон...
Для чого слизькі піруети?
Навіщо зимовий полон?
Всміхаєшся щиро: - Як справи?
І більше тривоги нема.
Яка ж ти щаслива! Бо кава,
бо в ній розчинилась зима...

Спогади

Холодна ніч, ясні на небі зорі
та гули феєрверку вдалині,
та роздуми, як джерело, прозорі
показують всі раунди мені.

А спогади – реальності загади,
вода у них то чиста, то брудна.
Хотілося б хоч раунд переграти,
але ж і спроба, як завжди, одна.

Намріяне

По снігах до далекої мрії,
чистота і високість, зима.
Хтось надії твої обігріє,
хтось, кого тепер поруч нема.
Ти – чужа. Недостатньо уваги.
Лиш зима тобі друг і плече.
Вибудовує сніг саркофаги
та цілунками щоки січе.
День за днем у снігах проминає,
зранку сонце боїться тепла;
лиш зима недоторкана знає,
звідки туга до тебе прийшла.
Тільки їй достеменно відомо,
що ти бачиш у зморених снах.
І вона не розкаже нікому,
що та мрія далека – весна...

Прогулянка

Пішла стежками рідної землі,
та свіжий вітер пригорнув за спину,
горіх старий хилитися покинув,
і посміхнулись яблуньки малі.
Торкнулась ніжно черешневих віт,
садок привітний серцем обійнявши...
Здалось на мить, що ця краса – назавше:
і співи солов'я, і білий цвіт.
– Іди вперед!.. – покликала блакить.
– Не залишай... – ніяковіли квіти.
Між небом і землею доки світу
людині сумніватися і жить...

Подяка

Мовчання сковує, мов лід,
а погляду буває мало.
– Спасибі. – мовила услід
і більше слів не добирала.
– За що? – спокійно відповів, –
це ще не все, для дяки рано...
Серед квітучих берегів
ріка шукала океану.
– За всі думки мої «не ті»,
за трави радісно-зелені,
за здивування простоті,
за пару ластівок на клені,
за ніжне світло золоте,
що хоч на мить заповнить груди...
Я дякую тобі за те,
чого, можливо, і не буде.

Видіння

Він прийшов у мій сон на світанку,
переплутавши наскрізь думки.
І на одязі мріли серпанки,
яскравіючи: Ось, Він Такий!
З-під волосся засмучені очі
промовчали про щось головне
та розвіяли сумніви ночі;
Він за мить ошелешив мене.
Я у темряві Диво узріла
і не відаю досі, чому
Світлий Образ в рожевому Білий
показався мені крізь пітьму...

Пацієнтка

Це здається дивним сном:
чисті краплі по руці,
горобина за вікном,
кроки ззовні – манівці.
У неділю я не сплю,
визираю крізь туман.
Не побачити ріллю –
в місті поле без пошан.
Знову сонечко встає,
як завжди, без перепон.
І надія в серці є:
може, дійсність –
просто сон?
Без відмовок і повчань,
без ходінь туди-сюди
спалахнула, як свіча,
в дику спеку без води.
По руці – краплини днів.

Горобина, як маяк.
Це не привид уві сні –
пацієнтка. Просто...я.

Дзвіниця

Довго-довго плакала дзвіниця,
кликала до церкви прихожан,
розбивала всі бажання ниці
і жагу, і підлість, і обман.
Закликала: ви прийдіть до мене,
церква вас із радістю прийме,
світле щастя доти нездійсненне,
поки ви не розчинили меж,
поки не заграли в серці ліри,
зруйнувавши марево проблем.
Йдіть до мене, наберіться віри
та відчуйте, нащо ми живем!

Перегони

Цей біг по колу – твій найгірший кат,
тебе доймає всесвіту бурхливість;
біжиш, біжиш вперед... чи вже – назад?
Якби ж була спинитися можливість.
Але – немає. На зупинках біль,
в одних сивіє серце, в інших – скроні.
Питання дня: як вижити тобі
в добу людських життєвих перегонів?

У лісі

Я житиму в лісі осінньому,
багрянцем закутаю сни.
Дерева яскравими тінями
збудують усесвіт ясний.
Прикинусь тонкою берізкою
і буду ловити вітри,
а ти зрозумієш: потріскую –
благаю тебе: говори...
скажи мені, що відчувається,
як падає листя униз,
і з ким твоє серце кохається,
як палиш березовий хмиз.
В осінньому лісі я житиму,
гортатиму аркуші фарб,
у ґрунті, мовчаннєм укритому,
сховаю відвертості скарб...

Котюжани

Мальовниче село на Поділлі
нам дарує величну красу,
цілий рік тут співає довкілля,
ці пісні я у серці несу.
Тут історія душу тривожить,
і природа яскраво цвіте,
залишитись байдужим не зможеш
до села, що чудове й просте.
Слів красивих, напевно, не стане,
щоб сказати про нього сповна.
Завітайте сюди, в Котюжани,
краща тут на Поділлі весна!

Свобода

Ти вільний думати, що хочеш,
і почувати так, як всі,
стирати легко дні і ночі
та сумніватись у красі.
Ти вільний бути суперменом,
розбити нишком сто сердець,
пообіцяти нездійсненне,
звести ці мрії нанівець...
Ніхто, ніщо вже не тримає,
і воля в тебе – перш за все.
Та у фіналі ти пізнаєш,
немов Ортега-і-Гассет:
ти вільний! Всюди. Тільки, шкода,
одна проблема в цьому є,
бо абсолютна ця свобода
для серця пусткою стає.

Невже

Невже так змінюються люди,
що мить – і їх не впізнаєш...
Невже для них байдуже буде,
що серце вражено твоє?
І всі хвилини незабутні
погрузнуть у буденній млі.
Слова, як невловимі трутні,
жалючі деколи та злі.
Жорстока правда б'є у груди,
шепоче дух: «Не падай, стій», –
коли так змінюються люди
і гаснуть у душі твоїй.
Та сам думки свої тривожиш,
лякає душу грізне зло:
невже і ти змінитись можеш
опісля всього, що було?..

Сліди

Їх не засипле сніг лапатий,
не забере дбайлива хвиля,
їх неможливо затоптати,
здолавши протяги та милі.
Хтось, може, цього не помітить,
пройде, півнеба зав'язавши...
Не стерти їх ніколи в світі!
Сліди на серці – то назавше...

Онiмiння

Народжена, щоб не упасти,
здiймує i кинує з гори.
Чи я пройду жорстокий кастинг,
який нав'язують вiтри?
Так незбагненно – за секунду
прозрiю правду та обман,
для стiйкостi не стане ґрунту,
для забуття не стане ран.
А люди борються за мрiю.
А люди до зiрок летять...
Мене немає. Я нiмiю,
та видає серцебиття...

Ластівці

Спинися, ластівко, не падай,
не бийся крилами об лід,
послухай мудрої поради:
із неба падати не слід.
Розправ на вітрі вільні крила
та не вагаючись лети...
Так вчасно ти мені відкрила
вразливу цінність висоти!..

Соломинка

Біжать слова, із безвісті повсталі,
за ними йдеш, не маючи мети.
Зламаєшся?.. Чекай. Що ж буде далі?
А як же все? Не смій! Не допусти!
З усіх сторін оточують будинки...
Ти в колі. Та з думками сам на сам.
А, може, ти комусь як соломинка,
що на собі тримає небеса.
Бо хоч слова твої до стріл подібні,
які вражають серце та гнітять,
і соломинка не усім потрібна,
а хтось крізь неї спрагло п'є життя!

«Воно»

Тонула муза в келиху вина,
та кращою від цього ти не стала.
Життя своє не випити до дна.
Ну що тобі, людино, світу мало?!
Тобі ж від Бога вогнище дано.
Хіба його потрібно заливати?!
Десь у душі прокинулось «Воно».
Ким станеш? Самогубцею чи катом?

Прохання

Не треба говорити так відверто
про речі, що потрібні лиш тобі.
Так дуже легко можна мрію стерти,
бажання ці довіривши юрбі.

Вже краще – про казкове тут сказати,
звільнивши неймовірне чи смішне...
Стороннє. А про біль розповідати?
Прошу: в цім не чіпайте ви мене!

Доля

На мене провалля чекало,
та я від біди утекла.
Це вже не багато. Це мало.
Уже не вогонь, а зола.
Скінчилось усе? Ще не знаю,
та вірю, що зглянеться Бог,
недобрі слова обминаю,
жахуюся підлих облог
і хочу цю долю прожити,
забувши, що є самота,
творити, боротись, любити...
Дорога не буде проста!

Весні

Твоє тепло мене голубить,
а сонце – наче золоте.
Той, хто живе, болить і любить,
хто відцвітає – в нас цвіте...
Той, хто втіка, не завжди зрадник,
той, хто кохав, засяє знов,
але не зникне безпорадна,
безправна зраджена любов.
Ця тиха радість – ще не щастя,
ці дні весняні – не межа.
Пройде любов моя нещасна
до леза гострого ножа.
Та у весні живе спасіння,
у пролісках цвітуть пісні...
Замовкнуть, стихнуть голосіння –
і зникне біль минулих днів!

Друзям

Ці рядочки в душі накипіли
і клеочуть , як магма, гудуть.
Я, мабуть, не раптово зустріла
всіх, що поряд зі мною ідуть.
І, напевно, ми всі тут – до діла,
щоби вивчити цінність життя;
на душі давня втома назріла,
вимагає вона розкриття.
Ви простіть мені, друзі, помилки
чи відвертості гнівне крило.
Не ридайте, серця, на закрилках,
там колись наше щастя цвіло.

Вибір є

У кожної людини вибір є:
чи жити, чи байдуже існувати,
чи щастя тут майстерно накувати,
чи кинути в іржі життя своє.
Є вибір: замовчати, як граніт,
чи джерелом до річки продзвеніти,
чи рідних покусати, як москіти,
чи подвигами славити свій рід...
І фатум, доля – все це, вірю, є,
чекає на людину зліт чи кратер.
Стежина проведе життя твоє,
але ж і стежку треба вибирати...

Дорога

*Навіть, якщо не дійдемо,
ходімо!..*

Володимир Підпалий

Чужі займаються світи,
і попіл падає на коси,
яскраву посмішку за мить
хтось перетворює в серпа.
Та нам не можна не піти:
в дорозі хтось води попросить,
і нам не можна не прожити:
це Бог років нам начерпав.
За поворотом – вітровій
і сотні, тисячі ілюзій,
повсюдно в очі сліпоти
жбурляють золотий пісок.
А де знайти притулок свій,
і де у тебе справжні друзі?
Туди не можна не піти:
у синю даль, за кроком крок.

Комусь за компаньйона бiль
і недоказанiсть умовна,
у когось на вустах «прости»,
немов у скаута: «Ходiм!»
Чи зорепад, чи заметiль
наш простiр на шляху заповнить,
але не можна не пiти:
на нас чекає рiдний дiм...

Зміст

В СЕРЦІ УКРАЇНИ	5
Народу	6
Катастрофа	7
До поета	8
Дружба	11
«Лист»	13
Біль серця.	14
Теракт	15
Війна.	16
А на Сході війна гуркоче, ...	16
Біля пам'ятника (09.05.2008р.)	17
Брату, учаснику АТО	18
На основі роману	19
Життя	20
Волонтерам на війні	21
Бажаємо миру!	22
Голос предків	24
Світ у червоних тонах.	25
Моїй Україні	28
Два полюси буття	30
З юності	35

Українська краса	37
Полеміка	39
Молитва	42
Глина	43
ЯКЩО Я СИЛЬНА	45
Я буду жити так, як вмію	46
Відмінність	47
Кредо	48
У серці зачалася тривога	49
Прощення.	50
Для Лани	52
Я мушу, я повинна, я зумію	51
Політ	53
Для тебе	54
Таємниця щастя.	55
Кроки	56
Василю Клімішину	57
Янгол	58
Миттєве.	60
Геніальність	61
Провідник	62
Сонце крізь дощ	63
Хвороба	64

Половинки	65
Осінь	66
На відстані коханої руки	69
Хворим, які втратили здатність відчувати	71
Нас небагато, ми – обранці	72
Криза	73
Деталі буття	75
Все буде добре, буде так, як треба	76
Ми – не програмовані на щастя	77
Відродження	78
Страх	79
Секрет	80
Доброта	81
Не втрачаймо себе. Не втрачаймо!	83
Повернення	84
Залежність	85
« Друзі »	86
Розмова з Янголом	87
Могла би впасти, та не впала	88
Моє серце для болю відкрите	89
Неспокій	90
РЯТІВНА СИЛА	91
ЛЮБОВІ	91

Чуття	92
Розпочинати з чистого листка	93
Про любов	94
Не приходь уві сні до мене	95
Розуміння	96
Надлюбов	97
Не просто	98
Інтуїція	99
Казка	100
Безвихідь	101
Я люблю тебе так	102
Віночок	103
Мрія	104
Люблю	105
Порятунок	106
Кохання	107
Зірка	108
Мені не потрібно підступних обманів	113
Крадіжка	115
Пізно	116
Рана	117
Коханка	118
Стихія	119

Єдиному	120
Зніжковіння	121
З тобою	122
«Я би тепер тебе не відпустив...»	123
Останнє бажання	124
«Ми – все». Невизначено ніжно	130
Ніч засипала небо зірками	131
Назавжди	132
Любов	133
Дякую	134
Кохаєш мене? Взаємно	135
Сумніви	136
ВЕСЕЛКОВІ ПРОМЕНІ	137
ПОЕЗІЇ	137
Листок	138
Балада про творчість	139
Поезія	141
Пісня	142
Осінні рими	143
Слова	144
Друкую долю, постиравши межі	145
Напиналася пісня, мов нитка срібляста	147
Початок	146

Незабутнє	148
Вогні	149
Крик душі	150
Віршам	151
Словам	152
Пташка	153
Словесна значимість	154
Я пишу про ночі безсонні	155
25.04.2013р.	157
Книга	158
Шприци і Муза просто несумісні	159
Рингтон	160
Мандри	161
Поетичний адреналін	162
Василю Клімішину	163
Пісні	164
СТОГОЛОССЯ ЖИТТЄВИХ ДОРИГ	165
Доріжка	166
Автопортрет	167
Присуд	168
Кава	169
Спогад	170
Призначення	171

У кав'ярні	172
Хвилини	173
Батькові	174
Матусі.	175
Сестрі Аліні.	176
Пенсія.	177
На сторінках мого життя	178
Прозріння.	179
На шляху	180
Біле сяйво	181
Сніг.	182
Про каву.	183
Спогади	184
Намріяне	185
Прогулянка.	186
Подяка	187
Видіння	188
Пацієнтка.	189
Дзвіниця.	190
Перегони	191
У лісі.	192
Котюжани.	193
Свобода	194

Невже	195
Сліди.	196
Онiмiннiя.	197
Ластiвцi	198
Соломинка	199
«Воно»	200
Прохання	201
Доля	202
Веснi.	203
Друзям	204
Вибiр є	205
У кожної людини вибiр є:	205
Дорога	206

Літературно-художнє видання
Тетяна Коноваленко

«Закохана в життя»
Вибрані поезії

Збережено особливості мовного стилю та орфографії автора